

наша свабода

№9(236) ВYДAEЦЦА 3 25 ЛYТАГА 2000 ГYДY

25 СТУДЗЕНЯ
2002 году
ПЯТНІЦА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/с 103

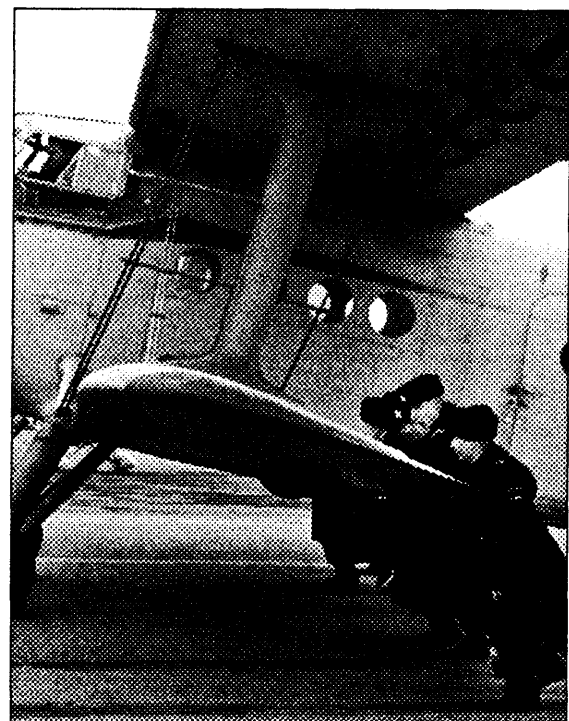
тэл. 284-36-53

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by

http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

ВЕСТКИ

Беларускія лётчыкі будуць лётаць меней

Беларускія лётчыкі могуць значна пацяраць у прафесійнай падрыхтоўцы. Сёлета на лётныя трэніроўкі курсантаў Ваеннай акадэміі ўрад выдзеліў замест 400 мільёнаў рублёў усяго 250 мільёнаў. Гэта значыць, не будзе зроблены належным чынам рамонт самалётаў і не будзе забяспечана неабходнага налёту гадзінаў.

«Дзедаўшчына» ў беларускай арміі

У беларускай арміі працягвае быць «дзедаўшчына». Паводле вайсковага пракурора Вячаслава Любавіцкага, калі ў 2000 годзе было зафіксавана 83 факты нестатутных адносінаў, то ў 2001-ым – 138 такіх выпадкаў. В.Любавіцкі сказаў, што гэта адна з асноўных прычын, чаму беларускія хлопцы не хочуць ісці служыць. Летась 116 хлопцаў ухіліліся ад службы ў войску, а яшчэ 7 дэзерціравалі адтуль.

Выклік урача дадому стане платным

Хутка ў Гомелі ўведзюць платны выклік лекараў дадому. Праўда, апрача экстранных выпадкаў. Візіт тэрапеўта абыдзеца гомельцам у больш як 3 тысячы рублёў.

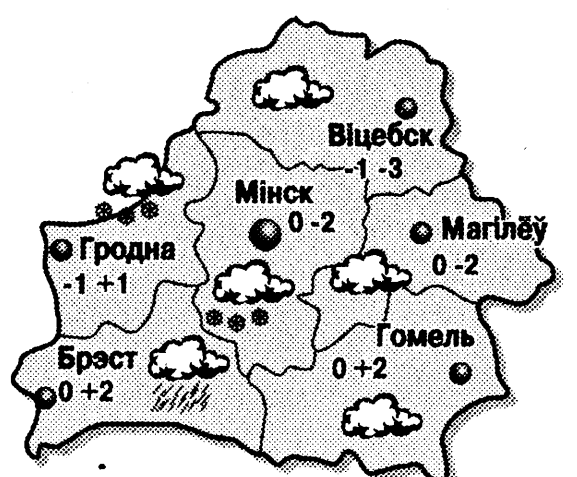
Сродак дыягностыкі алергіі

У Рэспубліканскім дыягностычным цэнтры і ў 10-й клініцы Мінску ўсталявалі сучасную апаратуру для дыягностыкі алергіі «Юнікап». Гэтую тэхніку купілі за 220 тысяч даляраў. Раней дыягностыка алергіі праводзілася паводле аналізу скуры пацыента.

Больш, чым у Беларусі, курс даляра вырас толькі ва Узбекістане

Па тэмпах росту афіцыйнага курсу даляра да нацыянальнай валюты ў мінулым годзе Беларусь заняла другое месца сярод краін былога СССР. Паводле звестак, атрыманых БелаПАНам з цэнтральных банкаў гэтых дзяржаў, першае месца заняў Узбекістан, дзе афіцыйны курс даляра павялічыўся ў 2,1 раза. Далей ідуць наша краіна з 33,9%, Таджыкістан – 15,9%, Расія – 9%. Не змяніўся курс даляра ў Літве і Туркменістане, знізіўся ва Украіне і ў Кыргызстане.

НАДВОР'Е НА ЗАЎТРА

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наўнага даляра
на «чорным рынку»
1700

Часовы прысуд Калугіну

«Былы дырэктар беларускага заводу «Атлант» застанецца ў псіхіятрычнай клініцы пад аховай», – перадало агенцтва «Інтерфакс» у 20.22 па маскоўскім часе.

Як паведаміла «Інтерфаксу» крыніца ў дэпартаменце фінансавых расследаванняў Камітэту дзяржаўнага кантролю Беларусі, Л.Калугіну ўтрыманне пад вартай прадоўжана да 4 месяцаў.

Былы генеральны дырэктар найбуйнейшага ў Беларусі прадпрыемства, затрыманы напрыканцы мінулага году, па-ранейшаму ўтрымліваецца ў псіхіятрычнай клінічнай бальніцы «Навінкі».

Між тым, раней у эфіры нацыянальнага тэлебачання выканаўца абавязкаў начальніка дэпартаменту фінансавых расследаванняў Камітэту дзяржаўнага кантролю рэспублікі Аляксандр Красачка раскрыў некаторыя падрабязнасці правапарушэнняў, якія ставяцца ў віну Л.Калугіну.

Абвінавачанне Л.Калугіну было прад'яўлена напрыканцы мінулага тыдня па трох артыкулах: злоўжыванне службовым становішчам, халатнасць і атрымання хабару. У рамках крымінальнае справы былы гендырэктар ПА «Атлант» абвінавачваецца ў тым, што прадаў сусальнае золата і 27 кілаграмаў срэбра суб'ектам гаспадарання, якія «можна назваць ілжэпрадпрымальніцкай структурай».

УА «ІНТЕРФАКС»

Здавайце дэкларацыі

І сакавіка заканчваецца перыяд падачы дэкларацый аб сукупным даходзе. У Мінску з прагназуемых падатковых інспектарамі 100 тысяч дэкларацый аб даходах пададзена толькі 6 тысяч. Такія звесткі прывёў начальнік упраўлення кантролю і метадалогіі падаткаабкладання фізічных асобаў, іншых падаткаў і збораў інспекцыі Міністэрства падаткаў і збораў па Мінску Генадзь Каваль.

Паводле яго слоў, летась у Мінску было пададзена 83 тысячы дэкларацый, а памер самага вялікага выплачанага падатку склаў 70 тысяч даляраў. Як паведаміў Каваль, са студзеня 2002 году з'явілася магчымасць не дэклараваць сукупны даход. Замест гэтага, паводле слоў Коваля, можна напісаць заяву па ўсіх месцах неасноўнай працы з просьбай утрымліваць падаходны падатак па стаўцы 20% (звычайная стаўка падаходнага падатку вагаецца ад 9% да 30% у залежнасці ад памеру даходаў).

Лавінія АРЭШКА

Міністэрства навукі і ўладная вертыкаль

У мінулы аўторак Аляксандр Лукашэнка сур'ёзна заклапаціўся праблемамі беларускай навукі. Ён наведваў Нацыянальную акадэмію навук Беларусі, дзе паабяцаў у найбліжэйшы час утварыць з НАНБ нешта накшталт міністэрства навукі. Гэтае новаўтварэнне будзе паклікана «навесці парадак» у навуцы, а таксама падмацаваць лукашэнкаўскую «вертыкаль» разумнымі людзьмі.

Разумныя людзі не выступілі супраць меркаваных новаўвядзенняў кіраўніка дзяржавы адзіным фронтам. Не сталі яны крытыкаваць і новага камандуючага навукай, прызначанага пару месяцаў таму прэзідэнта НАНБ Міхаіла Мясніковіча.

За гэта беларускім навукоўцам паабяцалі салодкую цукерку. Аляксандр Лукашэнка паабяцаў «улічыць меркаванні» вучоных падчас прыняцця канчатковага рашэння аб кірунку рэфармавання беларускай навукі. У перакладзе з дыпламатычнай мовы на людскую – балбачыце што хочаце, а я зраблю так, як лічу патрэбным.

Як паведаміў агенцтву БелаПАН дырэктар цэнтру інфармацыйных тэхналогій НАНБ Міхаіл Маханёк, «гутарка была адкрытая, месцамі вострая, але вельмі прадуктыўная». З яго ж словаў, Міхаіл Мясніковіч, прэм'ер-міністр Генадзь Навіцкі і кіраўнік Адміністрацыі прэзідэнта Урал Латыпаў мусяць цягам найбліжэйшага тыдня дапрацаваць дакументы аб рэформе НАНБ і прадставіць іх на подпіс кіраўніку дзяржавы. А той ужо сам разбіраецца, дзе і якія ўносіць праўкі.

Дакумент аб НАНБ хутчэй за ўсё набудзе форму чарговага прэзідэнцкага дэкрэту. Праз яго, як чакаецца, Акадэмія навук атрымае статус і функцыі органа дзяржаўнага кіравання – стане своеасаблівым міністэрствам навукі.

У гэтага «міністэрства» будуць свае крыніцы фінансавання. Пра гэта, па словах А.Лукашэнка, будзе клапаціцца міністр фінансаў Мікалай Корбут. Але не ўсе сённяшнія даследаванні будуць фінансавана дзяржавай. Як заявіў у сяду на прэс-канферэнцыі М.Мясніковіч, «нам трэба паглядзець, хто якой фундаментальнай навукай займаецца і якая ад гэтага карысць, – сказаў ён. – Распыляцца нельга: гэта-

га не дазваляюць эканамічныя магчымасці дзяржавы, і ў гэтым, па вялікім рахунку, няма ніякай патрэбы». Па словах прэзідэнта НАНБ, з сённяшняй 51 праграмы фундаментальных даследаванняў пасля іхняга «перагляду» застануцца 44, якія «дадуць рэальную аддачу». Такім чынам, асноўная мэта ўсіх гэтых пертурбацый – прымусяць навукоўцаў зарабляць дзяржаве грошы.

Уся ж рэформа Акадэміі навук, па словах М.Маханька, мусяць завяршыцца да канца ліпеня – бо так пажадаў кіраўнік дзяржавы.

Цікава, што пасля ўтварэння «міністэрства навукі» сённяшнія сапраўдныя члены і члены-карэспандэнты, прафесары і дактары стануць навуковымі «вертыкальшчыкамі». Можна, яны пакуль яшчэ слаба сабе гэта ўяўляюць, але разам з пэўнымі дабротамі, што абяцаюць акадэміі, ім даведзецца сутыкнуцца з улікам і кантролем сваёй дзейнасці. Так і ўяўляеш сабе селектарную нараду, на якой беларускі кіраўнік крычыць: «Акадэмік Гарэцкі, я табе кажу: дзе новыя напрацоўкі ў галіне геалогіі? Дзе новыя адкрыцці? А ты, Пеця Віцязь?

Міхась КАРПОВІЧ

Вік «страціў давер ураду»

Менавіта так учора адкаментавай прэс-сакратар міністэрства замежных спраў Павел Латушка рашэнне аб невыдачы візы Хансу-Георгу Віку.

Нагадаем, што ў якасці кіраўніка Кансультацыйна-назіральнай групы АБСЕ ў Беларусі амбасадар Х.-Г. Вік працаваў у нашай краіне 4 гады.

25-26 студзеня былі кіраўнік КНГ АБСЕ планавы паўдзельнічаў у паседжанні міжнароднай назіральнай рады Цэнтру еўрапейскіх і трансатлантычных даследаванняў Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэту, у стварэнні якога Х.-Г. Вік браў найактыўнейшы ўдзел і сябрам якога з'яўляецца.

Ханс-Георг Вік першы раз па візу звярнуўся непасрэдна ў МЗС Беларусі яшчэ мінулым снежнем, аднак знешнепалітычнае ведамства не палічыла патрэбным даць паслу хоць нейкі адказ. Другі раз дыпламат звярнуўся ўжо ў амбасаду Беларусі ў Германіі, дзе папярэдне сказалі, што краіні тэрмін

атрымання візы – 23 студзеня. Аднак 23 студзеня ў беларускай амбасадзе пасла Віка чакала адмова.

Учора на брыфінгу прэс-сакратар МЗС Беларусі Павел Латушка заявіў: «Сапраўды, былы кіраўнік КНГ АБСЕ не атрымаў візу на ўезд у Беларусь. Гэта звязана з тым, што ў сувязі са сваёй дзейнасцю на тэрыторыі Беларусі ён страціў давер ураду краіны».

КНГ АБСЕ выказала шкадаванне ў сувязі з дэмаршам беларускіх уладаў адносна былога кіраўніка мінскай місіі АБСЕ. «Гэта консульская праблема. Двума бакамі ў гэтым пытанні з'яўляюцца Беларусь і Федэратыўная Рэспубліка Германія, бо пасол Вік – грамадзянін ФРГ. Мы шкадуем, што паслу Віку не выдалі візы», – сказаў прэс-сакратар КНГ АБСЕ Эндру Карпентэр. Прэс-сакратар місіі не здолеў патлумачыць прычыны адмовы ў выдачы візы на ўезд былому кіраўніку місіі.

Гэта не першы выпадак, калі беларускія ўлады адмаўляюць у візе чыноўніку міжнароднай арганізацыі. Рыгор БУЯН

СТАСУНКІ

Справа ў пазіцыі Беларусі

23 студзеня прэзідэнт Парламентскай Асамблеі АБСЕ Адрыян Севярын выступіў у Страсбургу на сесіі ПА Савета Еўропы. Частку сваёй прамовы Адрыян Севярын прысвяціў пытанню стасункаў з Беларуссю. Адначасна ўстаноўчы досвед супольнае працы ў нашай краіне дзвюх міжнародных арганізацый, ён з жалем канстатаваў, што ў лютым дэлегацыя ПА АБСЕ не зможа наведаць Беларусь, бо «...беларускія ўлады выставілі непрымальныя ўмовы для прыезду». Адказнасьць за ўсё горшы стан адносінаў Беларусі з міжнароднай супольнасцю прэзідэнт ПА АБСЕ ўсклаў на беларускае кіраўніцтва, ахарактарызаваўшы такую палітыку як «самаізаляцыю».

Адрыян Севярын таксама выказаў занепакоенасць «непрыязным» стаўленнем афіцыйнага Мінску да «нашых інстытутаў», як ён сказаў, маючы на ўвазе барацьбу беларускіх уладаў з місіяй КНГ АБСЕ. Ён заявіў: «Мы не маем намеру адступаць ад нашых прынцыпаў. І нам не павінны навязвацца нейкія формы пагроз».

Такім чынам, міжнародная супольнасць вуснамі прэзідэнта ПА АБСЕ А.Севярына яшчэ раз заявіла пра гатоўнасць спрыяць інтэграцыі Беларусі ў міжнародную супольнасць, але гэты працэс мусіць адбывацца ў згодзе з міжнароднымі прынцыпамі.

Прэс-служба АГП

Фрунзе стаў завулкам

У Полацку рашэннем гарадскога савету былой вуліцы Фрунзе нададзена імя Еўфрасінні Полацкай. Тым жа рашэннем былы 6-ы завулак Фрунзе набыў статус вуліцы, якой «з мэтай захавання гістарычнай назвы», як гаворыцца ў тэксе рашэння, пакінулі імя рэвалюцыянера-большавіка. Ініцыятар перайменавання — Полацкі гарвыканкам.

Міхал ЧАРВІНСКІ

Законапраект аб закрыцці партыяў

Папраўкі, якія паставяць палітычныя партыі ў больш жорсткія ўмовы дзейнасці, плануецца разгледзець на веснавой сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу.

Як паведаміў БелаПАНу старшыня пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па правах чалавека, нацыянальных адносін і СМІ Валерый Ліпкін, зараз у камісіі знаходзіцца законапраект, які прадугледжвае закрыццё партыі за аднаразовае

парушэнне заканадаўства аб масавых мерапрыемствах, што пацягнулі за сабой нанясенне «істотнай шкоды» правам і законным інтарэсам грамадзян і арганізацый. Прычым, як зазначыў старшыня пастаяннай камісіі, размова ідзе выключна аб грубых парушэннях заканадаўства. Да іх, згодна з праектам, адносяцца: парушэнні руху транспарту, гібель людзей, нанясенне цяжкіх цялесных пашкоджанняў аднаму ці некалькім

пацярпелым, нанясенне шкоды ў памеры 10 000 мінімальнага зарплат і больш.

Гэты законапраект падрыхтаваны ў адпаведнасці з дэкрэтам прэзідэнта ад 7 траўня 2001 году «Аб некаторых мерах па ўдасканаленні парадку правядзення сходаў, мітынгаў, вулічных шэсцяў, дэманстрацый, іншых масавых мерапрыемстваў і пікетавання ў Рэспубліцы Беларусь».

Юрый ПАЦЁМКІН

Бураца дахі

У мінулыя суткі зарэгістраваны два выпадкі абвальвання шыфэрных дахаў цялятнікаў у Кобрынскім (Брэсцкая вобласць) і Лёзненскім (Віцебская вобласць) раёнах. Прычынай стала снежнае покрыва, што ўтварылася на дахах цялятнікаў.

У вёсцы Гірс Кобрынскага раёну абваліўся ўчастак даху цялятніка калгасу «Усход», дзе знаходзілася 125 цялят. У той жа дзень пад цяжарам снежнага покрыва абваліліся на плошчы 480 квадратных метраў сцяна і дах цялятніка ў калгасе імя Калініна. 86 цялят, што знаходзіліся ў пабудове, не пацярпелі.

З пачатку году зафіксавана ўжо 10 выпадкаў абвальвання дахаў пабудов. У пераважнай большасці з-за вялікай колькасці снегу на дахах цярпелі аб'екты аграпрамысловага комплексу.

Дамітрый БЕЛЬСКИ

Рабочы шукае праўды

Рабочы мінскага заводу «Ударнік» Юрый Чацвярухін звярнуўся ў Беларускую ваенную пракуратуру з просьбай аднавіць расследаванне ў сувязі са смерцю яго жонкі. Яна загінула 27 кастрычніка 2001 году ў выніку наезду службовага аўтамабіля Мінскай міжгарнізоннай ваеннай пракуратуры. За рулём знаходзіўся сяржант тэрміновай службы Фёдар Ардзяка — сын старшыні Мінскага гарадскога суда, які вазіў аднаго з кіраўнікоў пракуратуры.

У снежні 2001 году следства было спынена за адсутнасцю ў дзеяннях Ардзякі складу злачынства: у вадзіцеля нібыта не было тэхнічных магчымасцяў, каб прадухіліць наезд на пешахода.

Аднак блізкія нябожчыцы не пагадзіліся з гэтым і падалі скаргу. У ёй прыведзены аргу-

менты, чаму расследаванне трэба прадоўжыць: «Робячы выснову аб адсутнасці ў вадзіцеля (...) тэхнічнай магчымасці па прадухіленні ДТЗ, следствам не прыняты пад увагу абставіны магчымага нанясення меншай шкоды пешаходу Чацвярухінай Н.Н. у выпадку, калі транспартны сродак рухаўся б з належнай хуткасцю 50 км/ч (машына рухалася з хуткасцю 70,9 км/ч). Для гэтага трэба было правесці адпаведную судовую-медыцынскую экспертызу».

У гутарцы з карэспандэнтам БелаПАНу Юрый Чацвярухін паведаміў, што ў яго на руках засталася дзесяцігадовая дачка. Ён хацеў сустрэцца з бацькам Фёдарам Ардзякі, але, нягледзячы на шматлікія спробы, з ім не ўдалося пагутарыць праз тэлефон.

Генадзь БАРБАРЫЧ

Замест садавіны — дабаўкі ў хлеб

Кіраўнікі ўсіх прадпрыемстваў харчовай прамысловасці Мінску абавязаны ў найбліжэйшы час распрацаваць і ўвесці ў практыку тэхналогіі абагачэння прадуктаў вітамінамі і мікраэлементамі. Такое рашэнне было прынята ў рамках нарады «Нацыянальная палітыка ў галіне харчавання», якая прайшла ў Мінскім гарвыканкаме 22 студзеня. Нарада была прысвечана выкананню праграмы «Мінск — здаровы чысты горад» у частцы харчавання насельніцтва. У ёй узялі ўдзел прадстаўнікі гарвыканкаму, санітарных службаў, вытворцы прадуктаў харчавання.

Як адзначалася на нарадзе, харчаванне — надзвычай важны фактар, які ўплывае на стан

здароўя, якасць і працягласць жыцця насельніцтва. Сёння ў Мінску выпускаецца недастаткова прадуктаў, узабагачаных вітамінамі і мінеральнымі рэчывамі, не задавальняецца попыт насельніцтва на якасныя нізкакаларыйныя прадукты, у крамах гораду адсутнічае рэклама карысных для здароўя прадуктаў.

Паводле звестак дырэктара Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру па экспертнай ацэнцы якасці і бяспекі прадуктаў харчавання Валерыя Мураха, калі паловы выпадкаў заўчаснай смерці сярод жыхароў краіны ў веку да 65 гадоў выклікана хваробамі, якія ў значнай ступені абумоўлены недастатковым або няправіль-

ным харчаваннем. На працягу апошніх трох гадоў, паведаміў Мураха, асноўнымі прадуктамі харчавання, якія спажываюць жыхары Беларусі, з'яўляюцца: малако і малочныя прадукты — 44% ад агульнай колькасці прадуктаў харчавання; хлеб — 16% і бульба — 13%. Гародніна і садавіна складаюць адпаведна толькі 11 і 4%. Такі рацыён, паводле словаў спецыяліста, не забяспечвае арганізм неабходнай колькасцю мінеральных рэчываў і вітамінаў. У ідэале малако і малочныя прадукты павінны займаць у структуры харчавання чалавека адну трэцю частку, адну трэцю — рыбныя і мясныя прадукты, рэшту — гародніна і садавіна.

Лавінія АРЭШКА

ТЭЛЕБАЧАННЕ

БТ адгародзіцца рэжымам

У гмаху Рэспубліканскага радыётэлецэнтру на вуліцы Макаёнка, 9 ўзмацняецца ахова прапускога пункту. Ля кругласучаснага міліцэйскага паста, на якім стаіць так званая рама металашукальніка і нядаўна ўсталявалі жалезны турнікет, плануецца зараз змантаваць найноўшую сістэму камп'ютэрага кардону. Паводле адмысловага загаду адміністрацыі, кожны супрацоўнік Белтэлерадыёкампаніі, а гэта больш за 2 000 чалавек, павінен здаць у аддзел кадрў свой каларовы здымак. Наступнай працэдурай стане кодавая шыфровка пластыкавых пасведчанняў, пасля чаго можна будзе адсочваць час знаходжання кожнага з

журналістаў на працоўным месцы. Паказальна, што актыўнасць цяперашняга кіраўніцтва БТ па ўзмацненні аховы свайго офісу да ўзроўню сакрэтнага аб'екту ўзрасла адразу пасля апошняй сустрэчы з А.Лукашэнкам, калі ў студыю неспадзявана «прасачыліся» так званыя апазіцыянеры і ўчынілі абструкцыю тады яшчэ магчымаму кандыдату на пасаду старшыні Я.Рыбакову. Цяпер тут будзе інакш, бо нескладаным маніпуляцыям на механічным вартаўніку дазваляць заблакаваць уваход людзей з «чорнага спісу», а ў міліцыянтаў з'явіцца дадатковая падстава не пускаць іх нават на парог тэлевежы.

Мікола НЯЗЛОМНЫ

МЯЖА

На мясцовыя падаткі памежнікі глядзяць з пагардай

Атрымаўшы паводле бюджэтнага закону на сёлетні год дазвол на ўстанавленне памежных збораў, сесіі Ельскага, Лельчыцкага, Гомельскага раённых Саветаў увялі мясцовыя падаткі з фізічных асобаў пры перасячэнні беларуска-ўкраінскай мяжы на асабістым транспарце. Аднак на практыцы мясцовыя органы сутыкнуліся з супрацьдзеяннем перш за ўсё з боку айчынных памежнікаў.

Сесія Ельскага райсавета ўстанавіла, што падаткі пры перасячэнні мяжы павінны плаціць не толькі замежнікі, але і грамадзяне Беларусі, калі яны вяртаюцца з Украіны дамоў на ўласных аўтамашынах. За легкавік прадугледжаны збор памерам 5 дзяляраў ЗША, за мікрааўтобус — 10, грузавік — 15 дзяляраў. Але, як паведаміла загадчыца фінансавага аддзела Ельскага райвыканкаму Валянціна Смяюна, рэальна на мяжы пакуль не сабрана ані цэнта. І не таму, што праз беларуска-ўкраінскую мяжу едуць толькі

льготнікі — ветэраны, дыпламаты, культурніцкія дэлегацыі, якім, паводле рашэння сесіі райсавета, не трэба плаціць згаданы збор. Справа ў іншым. Папросту памежнікі кантрольна-прапускога пункту «Новая Рудня» не жадаюць бачыць на сваёй тэрыторыі мясцовых зборшчыкаў падаткаў. Не хочуць яны выконваць і функцыі кантралёраў мясцовых збораў.

Загадчыца райфінадзела спадарыня Смяюна даслала камандзіру Гомельскага памежнага атраду палкоўніку Бутранцу, якому падначалены ельскія ахоўнікі мяжы, адмысловы ліст. У ім фінадзел патрабуе змяніць стаўленне да мясцовых збораў.

Не знаходзіць пакуль паразумення з памежнікамі ды мыйнікамі і Гомельскі райвыканкам, хоць на падставе рашэння сесіі райсавета і ён павінен браць плату з замежнікаў на пункце пропуску «Новая Гута».

Казімір ЯНОЎСКИ

Салдаты для калгасаў

Ужо больш за 30 старшыняў калгасаў Пінскага, Столінскага і Лунінецкага раёнаў падпісаліся пад калектыўным зваротам да Брэсцкага аблвыканкаму і міністэрства абароны РБ. Кіраўнікі сельгаспрадпрыемстваў просяць начальнікаў і генералаў ва ўладзе і войска адмовіцца ад перадыслакацыі з беларускага Палесся 36-й дарожна-каменданцкай брыгады. Салдаты, якія забяспечваюць пераправы на рэках, рамонтуюць масты і дарогі, патрабуюцца для працы ў тамтэйшых калгасах заўжды, а асабліва цяпер, калі ўзнікла пагроза вялікай паводкі на Прыпяці, Гарыні, Ясельдзе.

На Брэстчыну тэрмінова наведзены камандуючы сухапутнымі войскамі генерал-маёр Юрый Партноў, які паведаміў, што ў выніку рэфармавання беларускай арміі створаныя дзве новыя структуры аператыўна-стратэгічнага камандавання. Адной з іх падпарадкоўваюцца ваенна-паветраныя сілы і войскі супрацьпаветранай абароны, другой — сухапутныя войскі. Перазмеркаванне функцый і задачаў пры наяўным патэнцыяле людзей і тэхніцы прымушае канцэнтравць мабільныя сілы бліжэй да штабоў кіравання. Ваенных дарожнікаў з Пінску, напрыклад, плануецца перадыслакаваць у адзін з райцэнтраў паблізу Мінску, каб яны шліфавалі сваё баявое майстэрства на ўдарных аб'ектах калыхавой дарогі.

Мікола НЯЗЛОМНЫ

ЭКАЛОГІЯ

Рыбалка без абмежаванняў

Найноўшы дакумент міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя РБ за подпісам намесніка міністра В.Падаляка дазваляе ўсім наведнікам 10 рыбных сажалак у 4 раёнах Брэсцкай вобласці лавіць рыбу без абмежаванняў яе колькасці і сродкаў здабычы. Гэта, аднак, запозная рэакцыя экалагічнага ведамства на крытычную сітуацыю масавай гібелі рыбы ад замору. Падтоўстым лёдам са снегам наверх вадаёмы ўжо напрыканцы снежня пачалі імкліва траціць запасы кіслароду. У першай дэкадзе студзеня парогавы ўтрыманне яго знізілася да 0,5 мг/л, што выклікала заморы не толькі шчупака і акуня, але і карпа, карася, уюна. Патрабавалася загадзя біць дзіркі ў лёдзе і ладзіць прадухі, каб папярэдзіць экалагічную катастрофу.

І хоць цяпер, калі знятыя ўсе абмежаванні, на Палессі лавяць замораную рыбу ў палонках ля берагоў, аднак вадаёмы Кустовічы, Хабовічы ў Кобрынскім раёне, Разлівы ў Малаарыцкім, Кабелка ў Брэсцкім і іншыя хутчэй за ўсё застануцца ў найбліжэйшыя гады мёртвымі. Тут на бязрыбі пачнуць бесперашкодна плаціцца вадзяныя клапы, скарпіёны, плавунец і іншыя насякомае, ад якіх вада забрудзіцца і засмярдзіцца.

Галіна БАРАВАЯ

НАШЫ ВУЛІЦЫ

● Мінск. Званок да мэра - каб браў рыдлёўку ды ляцеў прыбіраць снег

25 студзеня 2002 году

К Р А Й

3

Асаблівасці нацыянальнай прыватызацыі

Не буду хаваць, што я як грамадзянін Беларусі, стаішы дыханне, слухаў выступ прэзідэнта на нарадзе па перспектывах развіцця нафтахімічнага комплексу. Прэзідэнт быў пераканаўчы. Перспектывы ўскружылі галаву. Я зразумеў: распродаж дзяржмаёмасці задарма нам не пагражае. Палітыка «ўхвалення ў ходзе нядаўніх выбараў дзвюма трэцімі насельніцтва» пачынае даваць плыды. Як тут ні парадавацца, калі жадаючых узяць удзел у прыватызацыі «шмат, пра што кажуць частыя візіты дзелавых людзей як з усходу, так і з захаду. І, зыходзячы з таго, колькі сродкаў гатовы ўкласці ў беларускую эканоміку інвестар і колькі атрымае ў выніку дзяржбюджэт, цяпер ужо ёсць выбар». Але дзяржбюджэт — гэта і стыпендыя, і зарплата бюджэтынікаў. Дзяржбюджэт — гэта для нас. Памятайце — «Дзяржава — гэта мы!».

Не, Беларусь не паўтарыць чужых памылак. У нас «усё будзе шчыра, адкрыта і гладка». Усяго я налічыў 19 умоваў. Кожная — як цвік у накрывку труны махляра і казакрадам: «захаванне сацыяльных гарантый», «стварэнне новых працоўных месцаў», «уласныя сывавінныя рэсурсы», «захаванне за дзяржавай кантрольнага пакету акцыяў», «згода паміж працоўным калектывам і яго кіраўнікамі, мясцовымі ўладамі і самім прэзідэнтам» і г. д. «А галоўнае — наш прэзідэнт ніводнаму бізнесмену, у тым ліку і расійскаму, ні капейкі не вінны. Значыць, і абяцаць коштам народу сваёй краіны якіх-небудзь прэферэнцый не збіраецца». Апошняя сапраўды надзвычайна важная. Так, дзяржаўны доўг Беларусі перад Расіяй толькі за энергарэсурсы ўжо шмат гадоў вагаецца ў межах 1 млрд. даляраў. Але ж тое дзяржаўны. Асабіста прэзідэнт нікому ні капейкі не вінны.

Нарада па пытаннях прыватызацыі адбылася ў канцы снежня мінулага году. Па яе сканчэнні кіраўнік Нацбанка Пётр Пракаповіч заявіў, што «пакуль мы толькі чакаем інвестыцый». Аднак на дварэ канец студзеня, і знакамітае рэкламнае «чакаемс…» незаўважна ператварылася ў «дачкаліся…».

Вы будзеце смяяцца, але рэкламны сюжэт меў працяг. Мы дачакаліся... першай зоркі. Праддзёная частка пакету акцыяў гатэлю «Планета». У на-

шай роднай «Планеты» адкрываецца зорная перспектыва. Перспектывы іншых беларускіх АТ аказаліся не такімі зорнымі. Першы конкурс па продажы нерухомаасці быў прызначаны на 26 снежня 2001 году. Далей каторы раз працягую адну з салідных дзяржаўных газет: «Але конкурс не адбыўся. Па дзіўнай прычыне. Ніхто не адгукнуўся. Праз два дні правялі яшчэ адзін конкурс, у межах якога на продаж выставілі акцыі яшчэ 47 таварстваў». Вынік? Праддзёны адзін пакет.

Прычына дзіўная! Дзяржава абвясчае конкурс. Прэзідэнт выразна фармулюе 19 умоваў, а ніхто не адгукнуўся! Спадарства з усходу, з захаду! У вас што, у вушах бананы?

Тут самы час паразмаўляць пра асаблівасці беларускай прыватызацыі. Не, не толькі беларускай. Любой. Усе яны праходзяць па адным сцэнары, і пішуць яго не чыноўнікі, хай сабе самага высокага рангу. Распродаж дзяржмаёмасці ў нацыянальных маштабах заўсёды і паўсюль адбываецца не ад добрага жыцця.

Ва ўмовах крызісу дзяржава хапаецца за яе, як за саломінку. І тут, як кажа навука, «кошт здзелкі заўсёды прыносяць у ахвяру тэмпу». Вы бачылі калі-небудзь чалавека, які тоне і ганлюецца на кант умоваў ратавання? Замежныя інвестары — не штатныя выратавальнікі. Яны, як і наш прэзідэнт, нікому нічога не вінны. Крызіс —

заўсёды рызыка.

Магчыма, для чыноўнікаў прэзідэнт і гарант чаго-небудзь, але прыбышчы могуць мець і іншае меркаванне на гэты конт. Мала што з усенародна перавыбраным можа здарыцца. Раптам паслізнецца, хоць бы на бананавай скурцы. А правапераемнік тут і дадасць да 10 вырасальных яшчэ 25 пунктаў! Але ёсць і іншая прычына, якая аб'ектыўна зніжае кошт прыватызаваных прадпрыемстваў. Улада, занятая праблемай собскага выжывання ва ўмовах крызісу, цягнуць час не можа. Адсюль і пакеты акцый адразу 47-мі АТ.

Безумоўна, дзяржава, правадзячы прыватызацыю, можа ставіць і іншыя задачы. Хто толькі ні кідаў каменя ў чубайсаўскія ваўчары. Але ўрад Гайдара, «адорваючы» народ чэкамі, добра ведаў гісторыю і не меў ілюзіяў. Агроністай Расіі, якую раздзіралі супярэчнасці, быў патрэбны ўласнік і свой уласнік. Толькі новая эліта, якая ўзнікла ў выніку перапаўдзелу, магла стацца апірышчам улады. Так заўсёды завяршаюцца рэвалюцыйныя ператварэнні, усё роўна дзе, у Францыі пачатку XIX стагоддзя ці ў Англіі сярэдзіны XVII-га.

Дарэчы, пра Англію. Калі эканамічны крызіс «дастаў» Кромвеля і ўлада павісла на валаску, ён выпусціў ваўчары. Менавіта чкавая прыватызацыя выратавала дыктатара. Для задушэння мяцежнай Ірландыі патрэбная была ар-

мія, а ахвочых ваяваць так і не знайшлося. Тады Кромвель выдаў салдатам абавязанні, якія давалі права на ірландскія землі. Што ён мог яшчэ зрабіць пры пустой казне?

Наступствы прыватызацыі па Кромвель-Чубайсу ўгадаць не цяжка. Салдаты не сталі ганяцца за жураўлямі ў пахмурным брытанскім небе. Яна аддалі перавагу сініцам у руках і хуценька прадалі «чэкі» мясцовым базарным. Натуральна, затанна. А як магло быць інакш пры масавым распродажы! Гадоў пяць потым яшчэ сучаснікі Кромвеля панасілі яго за нахабны падман «працоўнага народу». Але быў і іншы вынік. Менавіта з гэтага часу Англія патроху становіцца майстэрняй свету і ўладаркай мораў. А ўласнасць? Уласнасць засталася ў тых, хто жадаў і ўмеў яе панамажаць.

Беларусь разам са сваім прэзідэнтам выбрала іншы шлях. Першага выніку дасягнулі: беларускіх уласнікаў «няма і не вырабляецца». Цяпер па законах рынку дзяржмаёмасць рана ці позна, але за капейкі прададуць, якімі залатаюць дзіркі ў бюджэце, а бюджэт выдаць іх нам на падтрыманне пацуючых талерантнасці, якім мы славімся ў свеце. Вось і ўсё. Але нацыянальная асаблівасць у беларускай прыватызацыі ўсё-такі ёсць. Яна — у асобе нашага прэзідэнта, у ягоных 19 пунктах, у ягонай расшчэпленасці і ў веры шмат каго з нас ва ўсё гэта.

Сяргей НІКАЛЮК

Будзем будаваць АЭС?

Лукашэнка хоча пабудоваць АЭС да трэціх прэзідэнцкіх выбараў, прычым на Магілёўшчыне.

Аляксандр Лукашэнка заявіў, што ў найбліжэйшыя гады краіна мусіць «вызначыцца» з пытаннем пра магчымасць пабудовы на сваёй тэрыторыі атамнай электрастанцыі.

Выступаючы ў аўторак у Мінску перад беларускімі навукоўцамі, А.Лукашэнка адзначыў: калі ў «гэты бліжэйшы перыяд мы не вызначымся, то затым пойдзе суцэльная палітыка». У ходзе наведвання кіраўніком дзяржавы інстытуту цэпла-і масаабмену Нацыянальнай Акадэміі навук беларускіх навукоўцы заявілі аб перспектывах пабудовы АЭС у Беларусі. «Галоўнае — вырашыць «палітычную праб-

лему», звязаную з пераадоленнем «чарнобыльскага сіндрому», — сказаў дырэктар інстытуту Алег Мартыненка.

Навукоўцы паведамілі прэзідэнту пра тое, што на пабудову аднаго энергаблоку АЭС патрэбна 1,5 млрд. даляраў. У сваю чаргу, як удакладніў дырэктар інстытуту, штогадоў Беларусі аплатае пастаўкі энергаэўрсаў у памеры 2 млрд. даляраў. Паводле інфармацыі «Інтерфакса», за «асноўную пляцоўку» для пабудовы АЭС у Беларусі вызначана месца ў Чавускім раёне Магілёўскай вобласці. У якасці рэзерву разглядаецца пляцоўка ў Горацкім раёне Магілёўскай вобласці. Мінск вывучае таксама магчымасць свайго ўдзелу ў пабудове энергаблоку на Смаленскай АЭС.

УА «ІНТЕРФАКС»

Нацбанк запасае даляры

На 1 студзеня 2002 году чыстыя замежныя актывы (ЧЗА) органаў грашова-кредытнага рэгулявання Беларусі (уряд і Нацбанк) склалі 227 млн. даляраў ЗША і павялічыліся ў параўнанні з мінулым годам больш чым у паўтара раза. Пра гэта 23 студзеня на прэс-канферэнцыі заявіў старшыня праўлення Нацыянальнага банку Беларусі Пётр Пракаповіч. Паводле яго слоў, гэты паказчык аказаўся вышэйшым за прагназаваны (які складаў 172 млн. даляраў).

Як паведаміў Пракаповіч, Нацбанк арыентуецца на максімальны варыянт, пры якім прырост ЧЗА ў 2002 годзе можа скласці 236,4 млн. даляраў, а па мінімуму прырост ЧЗА заплаваны ў памеры 27,9 млн. даляраў.

Што тычыцца золата, то на

сёння залаты запас Беларусі складае 10,1 тоны, і гэта, паводле слоў Пракаповіча, «адпавядае нашай палітыцы і той долі, якую залаты запас павінен займаць у золатавалютных рэзервах у цэлым». Залаты запас не будзе нарошчвацца ў найбліжэйшы час да той пары, пакуль Нацбанк не назапасіць дастаткова валюты, зазначыў ён.

Летась Нацбанк авансавуе золатаздабываючыя прадпрыемствы Расіі на 15 млн. даляраў і, як сказаў Пракаповіч, «у канцы году ўсе гэтыя грошы вярнуліся». Зараз Нацбанкам разглядаюцца прапановы расійскіх золатаздабываючых прадпрыемстваў і банкаў па авансаванні на 2002 год, але яго памеры не будуць большымі за леташнія, паведаміў кіраўнік Нацбанка.

Аляксей АРЭШКА

СВЕДЧАННІ

Мэта інтэграцыі — рахманая Беларусь

Дасягнутая прэзідэнтамі Расіі і Польшчы дамоўленасць аб будаўніцтве першай ніткі газоправоду «Ямал-Еўропа» цераз тэрыторыю Польшчы азначае для Расіі «яшчэ большую зацікаўленасць» у развіцці з Беларуссю Саюзнай дзяржавы. Пра гэта, як паведаміў расійскі СМІ, заявіў 22 студзеня на прэс-канферэнцыі ў Маскве дырэктар Інстытуту краін СНД Канстанцін Затулін.

«Нам было б выгадна, каб газоправод не пераўтварыўся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разуменнем гэтай неабходнасці». «Маё ўражанне, што мы пераўтварыліся ў сродак шантажу Расіі з боку Беларусі. Уявіце сабе, што Саюзная дзяржава не адбылася і да ўлады прыйшоў, скажам, палітык, нейтральна настроены ў адносінах да Расіі. Мы атрымаем тую ж сітуацыю, якая ўвесь час была з Украінай», — лічыць Затулін. Па яго меркаванні, неабходна як мага хутчэй дасягнуць «незваротнасці стварэння Саюзнай дзяржавы». Аднак, заявіў Затулін, у цяперашняга расійскага кіраўніцтва «ёсць сур'ёзныя праблемы з разумен

ПОНЕДЕЛЬНИК • 28 ЯНВАРЯ

06.00	Новости.
06.10	Доброе утро, Беларусь!
07.00	Новости.
07.10	Доброе утро, Беларусь!
08.00	Новости.
08.10	Доброе утро, Беларусь!
09.00	Новости.
09.10	«Гражданин начальник». Сериал (Россия).
10.05	Арсенал. Программа об армии.
10.30	Телебарометр. Прогноз погоды.
11.00	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12.00	Новости.
12.20	Волшебная шкатулка «Союзмультфильма». «Незнайка учится».
12.40	Час профессионала.
13.05	«Пой, душа!» Фольклорные коллективы Смолевичского района.
13.30	«ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ...» Многосерийный худ. телефильм (к/с им. М.Горького). 4-я серия.
14.40	Док.сериал «Сокровища мировой культуры» (Германия).
15.00	Новости.
15.20	Детективный сериал «Юли Леско» (Франция).
17.00	«Гражданин начальник». Сериал (Россия).
18.00	Новости.
18.25	Зона Икс.
18.35	М.Гибсон и Р.Дауни-мл. в приключенческой комедии «ЭЙР АМЕРИКА» (США).
20.20	Видеофильм «Деловые люди».
20.40	Колыбельная.
21.00	Панорама. Информационный канал.
21.45	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22.35	Стадион.
23.05	Планета «АРТ».
23.35	Новости.
23.50	Ночной сеанс. И.МакГрегори и П.Аркетт в триллере «НОЧНОЕ ДЕЖУРСТВО» (США).
08.00, 11.00, 17.00	Новости.
08.15	«Земля любви». Сериал.
09.10	Док. детектив.
09.40	Поле чудес.
10.35	«Непутевые заметки».
10.50	Библиомания.
14.20	Фильм «ТРИ МУШКЕТЕРА».
16.00	Большая стирка.
17.25	«С легким паром!».
18.00	Жди меня.
19.00	«Кто хочет стать миллионером?».
20.00	Время.
20.35	Сериал «Подозрение».
21.45	Независимое расследование.
22.30	Ночное «Время».
23.00	«На футболе».
23.30	«Ночная смена».
07.15	Москва - Минск.
07.35	Экспертиза РТР.
07.50, 19.35	Вести - Москва.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00	Вести.
08.15	Фильм «ДЖО ПРОТИВ ВУЛКАНА».
10.30	«Санта-Барбара». Сериал.
16.30	Комедия «РУССКОЕ ЧУДО».
18.00	Бенефис «Городка».
19.55	Сериал «Леди бомж».
20.50	Фильм «ОТВЕРЖЕННЫЕ».
22.00	Вести + Подробности.
22.15	Авторская программа Аркадия Мамонтова «Обратная сторона. Дети». Часть 3-я.
23.10	«И дольше века...» Документально-публицистическая программа Владимира Молчанова. Тонино Гуэрра.
23.50	Творческий вечер Анастасии Волоцкой в театре «Новая опера».
01.25	Прогноз погоды.
07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.00	Сегодня.
07.15	Впрок.
07.45	Пять минут с Новоженевым.
07.40	Карданный вал.
07.55, 14.40, 17.40	Криминал.
08.20	Служба спасения.
09.25	Намедни.
10.35	Куклы.
11.25	Фильм «ТАЛИСМАН».
12.35	Фильм «ПОВОРОТ НА МОЕМ ЯЗЫКЕ».
13.20	Ток-шоу «Принцип Домини».
15.25	Детектив «ВОЗВРАЩЕНИЕ РЕЗИДЕНТА». 1-я серия.
16.50	Алчность.
18.35	Герой дня.
19.00	Боевик «ИГРА В СМЕРТЬ».
21.50	Сериал «Скорая помощь».
23.20	Гордон.
08.45	Михаил Рожков и его балалайка.
09.45, 16.25	«Место», «Соль».
10.45	«Сферы».
11.30, 15.00, 17.30, 23.00	Новости культуры.
11.45	Вместе с Фалафел.
12.00	Сергей Юрский читает стихи Иосифа Бродского.
12.30	«Осенние портреты».
13.00	«Культурная революция».
13.50	Живое дерево ремесел.
14.00	«ОКРЫЛЕННЫЙ», «АНГЕЛЫ У МОЕЙ ПОСТЕЛИ». Худ. фильмы.
14.45	Док.цикл «Архимедов рычаг».
15.10	«Грозные камни». Сериал.
15.35	«Лебеди Непрядвы». Мультфильм.
16.00	Alma mater.
17.50	«Мой Эрмитаж».
18.15	«Гранд». Сериал.
19.05	Юрий Башмет. Вечер премьер.
19.45	Спокойной ночи, малыши!
20.00	XX век. Избранное.
20.55	«Голь». Спектакль.
22.00	Вокальные произведения французских композиторов исполняет Татьяна Моногорова.
22.30	От киноавангарда к видеоарту.
06.00, 16.30	«Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры».
06.30, 16.00	«Тик-герой». Мультсериал.
07.00, 15.30	«Невероятный Халк». Мультсериал.
07.30, 15.00	Сериал «Подозрение».
16.00	Большая стирка.
17.00	Новости.
17.30	Смехопанорама.
18.05	«Земля любви». Сериал.
19.05	«Слабое звено».
20.00	Время.
21.45	«США. Ключ от ядерной кнопки». Фильм 1-й.
22.30	«Ночное «Время».
23.00	«Цивилизация». Гарсиа Лорка.
23.30	«Ночная смена».
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00	Вести.
08.15	Фильм «СИНАТРА».
09.05	«Два рояля».
10.30	«Санта-Барбара». Сериал.
16.30	Комедия «РУССКИЙ СЧЕТ».
18.00	Бенефис «Городка».
19.35	Вести - Москва.
19.55	Сериал «Леди бомж».
20.50	Фильм «ОТВЕРЖЕННЫЕ».
22.00	Вести + Подробности.
22.15	Вести - Москва.
22.30	Острозажетный фильм «НОЧНАЯ ПОГОНЯ».
00.10	Прогноз погоды.

ВТОРНИК • 29 ЯНВАРЯ

06.00	Новости.
06.10	Доброе утро, Беларусь!
07.00	Новости.
07.10	Доброе утро, Беларусь!
08.00	Новости.
08.10	Доброе утро, Беларусь!
09.00	Новости.
09.10	«Гражданин начальник». Сериал (Россия).
10.05	Стадион.
10.30	«Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
11.00	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12.00	Новости.
12.20	Добрый день, Беларусь!
13.05	«ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ...» Худ. фильм (к/с им. М.Горького). 5-я серия.
14.15	Док.сериал «Сокровища мировой культуры» (Германия).
15.00	Новости.
15.20	«Горец». Мультсериал (Международный французский канал).
15.40	«Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
16.10	«Пять чудес».
16.20	«5х5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00	«Гражданин начальник». Сериал (Россия).
18.00	Новости.
18.25	Зона Икс.
18.35	«Москва-Минск».
18.50	«ВОЛЕЙ-НЕВОЛЕЙ, ИЛИ ПО СОБСТВЕННОМУ ЖЕЛАНИЮ». Худ. фильм (Международный французский канал).
20.20	«Музеум». Будславский алтарь.
20.40	Колыбельная.
21.00	Панорама. Информационный канал.
21.45	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22.40	Спорт-курьер.
22.50	«ЧЕТЫРЕ ТАНКИСТА И СОБАКА». Многосерийный худ.фильм (Польша).
23.50	Новости.
08.00	Новости.
08.15	Жди меня.
09.10	«С легким паром!».
09.40	«Кто хочет стать миллионером?».
10.35	«Непутевые заметки».
10.50	Библиомания.
11.00	Новости.
15.00	20.35 Сериал «Подозрение».
16.00	Большая стирка.
17.00	Новости.
17.30	Смехопанорама.
18.05	«Земля любви». Сериал.
19.05	«Слабое звено».
20.00	Время.
21.45	«США. Ключ от ядерной кнопки». Фильм 1-й.
22.30	«Ночное «Время».
23.00	«Цивилизация». Гарсиа Лорка.
23.30	«Ночная смена».
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00	Вести.
08.15	Фильм «СИНАТРА».
09.05	«Два рояля».
10.30	«Санта-Барбара». Сериал.
16.30	Комедия «РУССКИЙ СЧЕТ».
18.00	Бенефис «Городка».
19.35	Вести - Москва.
19.55	Сериал «Леди бомж».
20.50	Фильм «ОТВЕРЖЕННЫЕ».
22.00	Вести + Подробности.
22.15	Вести - Москва.
22.30	Острозажетный фильм «НОЧНАЯ ПОГОНЯ».
00.10	Прогноз погоды.
07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.00	Сегодня.
07.15	Впрок.
07.40	Карданный вал.
07.45	Пять минут с Новоженевым.
07.50	Большие деньги.
08.00, 21.50	Сериал «Скорая помощь».
09.20	Алчность.
10.05	Шоу Елены Степаненко.
11.25	Приключенческий фильм «СЛОМАННАЯ ПОДКОВА».
13.20	Ток-шоу «Принцип Домини».
14.40, 17.35	Криминал.
15.25	Фильм «ВОЗВРАЩЕНИЕ РЕЗИДЕНТА». 2-я серия.
16.45	Алчность.
18.40	Герой дня.
19.00	Фильм «КАТКА И ШИЗ». Гордон.
09.05	Золотой пьедестал.
09.40	«Корда: я не из тех, кто растет на деревьях». Док. фильм.
10.45	В вашем доме.
11.30, 15.00, 17.30, 23.00	Новости культуры.
11.45	Вместе с Фалафел.
12.00	«Ох, уж эти детки!» Мультфильм.
12.15	Тесные врата. «Неизвестный Суворов».
12.30	Сценарий.
13.00	«СЕДЬМОЕ НЕБО». Худ. фильм.
14.45	Док.цикл «Архимедов рычаг».
15.10	«Грозные камни». Сериал.
15.35	Мультфильмы.
16.00	«Российский курьер».
16.30	«Корда: я не из тех, кто растет на деревьях». Док. фильм.
17.50	А.П.Чехов. «Счастливчик».
18.10	Торжественный юбилейный концерт, посвященный 80-летию Московской государственной академической филармонии.
20.55	Фильм «ДОЖДЬ НАД НАШЕЙ ЛЮБОВЬЮ».
22.30	«Апокриф».
06.00, 16.30	«Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры».
06.30, 16.00	«Тик-герой». Мультсериал.
07.00, 15.30	«Невероятный Халк». Мультсериал.
07.30	«Принцесса Сиси». Мультсериал.
08.00	«Тема дня».
08.10	«Виртуальный мир».
08.20	Премьер-парад «Столичный».
08.30	Боевик «ПРИКАЗАНО УНИТОЖИТЬ».
10.35	Футбольный курьер.
11.00	Новости МСН.
11.15	«Автопанорама».
11.30	«Дарма и Грег». Сериал.
12.00	«24 часа».
12.15	«Случайный свидетель».
12.45	«Дальнобойщики». Сериал.
13.55, 21.45	«Каменская». Сериал.
15.00	«24 часа».
16.55	«Чертенюк». Теленовелла.
18.00	Новости МСН.
18.15	«Здравствуй, доктор!».
18.30	«Портрет в интерьере».
18.45	Премьер-парад «Столичный».
18.50	«Тема дня».
19.00	«24 часа».
19.15	«Добрый вечер, малыш...».
19.30	Триллер «ГЛОРИЯ».
23.00	«24 часа».
23.15	«Виртуальный мир».
23.25	«Автопанорама».
23.45	Комедия «ПОДНЯТЬ ЯКОРЯ».
02.25	«М1». Музпрограмма.

СРЕДА • 30 ЯНВАРЯ

06.00	Новости.
06.10	Доброе утро, Беларусь!
07.00	Новости.
07.10	Доброе утро, Беларусь!
08.00	Новости.
08.10	Доброе утро, Беларусь!
09.00	Новости.
09.10	«Гражданин начальник». Сериал (Россия). Заключительная серия.
10.05	Здоровье. Тележурнал.
10.30	«Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
11.00	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12.00	Новости.
12.20	Добрый день, Беларусь!
13.05	«ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ...» Худ. фильм (к/с им. М.Горького). 6-я серия.
14.15	Док.сериал «Сокровища мировой культуры» (Германия).
14.30	Время местное. Репортажи из провинции.
15.00	Новости.
15.20	«Горец». Мультсериал (Международный французский канал).
15.40	«Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
16.10	«Пять чудес».
16.20	«5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00	«Гражданин начальник». Сериал (Россия). Заключительная серия.
18.00	Новости.
18.20	Зона Икс.
18.30	К.Брана и А.Сильверстоун в романтической комедии «БЕСПЛОДНЫЕ УСИЛИЯ ЛЮБВИ» (Франция). Великобритания-США.
20.05	«Срез». Видеофильм.
20.40	Колыбельная.
21.00	Панорама. Информационный канал.
21.45	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22.40	Спорт-курьер.
22.50	«ЧЕТЫРЕ ТАНКИСТА И СОБАКА». Многосерийный худ.фильм (Польша).
23.45	Новости.
00.05	Криминальное досье.
00.30	«Встреча в Троицком» с Александром Домарацим.
08.00, 11.00, 17.00	Новости.
08.15, 18.00	«Земля любви». Сериал.
09.15	Смехопанорама.
09.45	«Слабое звено».
10.35	«Непутевые заметки».
10.50	Библиомания.
15.00, 20.35	Сериал «Подозрение».
16.00	Большая стирка.
17.25	Русский экстрим.
18.55	«Последний герой». «Штормовое предупреждение».
20.00	Время.
21.45	«США. Ключ от ядерной кнопки». Фильм 2-й.
22.30	Ночное «Время».
23.00	«Крылья».
23.30	«Ночная смена».
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00	Вести.
08.15	Фильм «СИНАТРА».
09.05	«Два рояля».
10.30	«Санта-Барбара». Сериал.
16.30	Док. фильм «Профессия - мама».
17.00	«Мужчина и женщина». Александр Иншаков.
18.00	Бенефис «Городка».
19.35	Вести - Москва.
19.55	Сериал «Леди бомж».
20.50	Фильм «ОТВЕРЖЕННЫЕ».
22.00	Вести + Подробности.
22.15	Вести - Москва.
22.30	Острозажетный фильм «НОЧНАЯ ПОГОНЯ».
22.50	Фильм «СИНАТРА».
23.15	«Два рояля».
23.30	«Санта-Барбара». Сериал.
23.45	«Чертенюк». Теленовелла.
18.00	Новости МСН.
18.15	«Радио-точка». Музыкально-развлекательная программа.
18.35	«Фильм, фильм, фильм...».
19.15	«Добрый вечер, малыш...».
19.30	Триллер «ДИСТАНЦИОННОЕ УПРАВЛЕНИЕ».
21.30	Мелодрама «ГОРОД БОЛЬШОГО БУМА».

ЧЕТВЕРГ

06.00	Новости.
06.10	Доброе утро, Беларусь!
07.00	Новости.
07.10	Доброе утро, Беларусь!
08.00	Новости.
08.10	Доброе утро, Беларусь!
09.00	Новости.
09.10	«Бригады «Тигра». Сериал (Международный французский канал).
10.10	Телевизор.
10.35	«Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
11.00	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12.00	Новости.
12.20	Добрый день, Беларусь!
13.05	«ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ...» Худ. фильм (к/с им. М.Горького). 7-я серия.
14.30	Иснась. Духовная программа.
15.00	Новости.
15.20	«Горец». Мультсериал (Международный французский канал).
15.40	«Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
16.10	«Пять чудес».
16.20	«5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00	«Бригады «Тигра». Сериал (Международный французский канал).
18.00	Новости.
18.25	Зона Икс.
18.35	«Откровения времени». Публицистическая программа.
18.55	Фантастическая комедия Дж. Траволты «ДОРОГАЯ, Я УМЕРШИЛ ПРИШЕЛЬЦА» (США).
20.20	«Наше наследие». Несвижский фарный костел.
20.40	Колыбельная.
21.00	Панорама. Информационный канал.
21.45	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22.40	Спорт-курьер.
22.50	Сериал «VIP» (США).
23.30	Новости.
23.50	Королевская охота.

08.00	Новости.
08.15, 18.05	«Земля любви». Сериал.
09.10	Русский экстрим.
09.40	«Кто хочет стать миллионером?».
10.35	«Непутевые заметки».
10.50	Библиомания.
11.00	Новости.
15.00, 20.35	Сериал «Подозрение».
16.00	Большая стирка.
17.00	Новости.
17.35	«Сам с усами».
19.05	«Слабое звено».
20.00	Время.
21.40	Человек и закон.
22.30	Ночное «Время».
23.00	Формула власти. Президент Израиля.
23.30	«Ночная смена».

08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00	Вести.
08.15	Фильм «СИНАТРА».
09.05	Сам себе режиссер.
10.30	«Санта-Барбара». Сериал.
16.30	В стране невыученных уроков». Мультфильм.
16.45	Комедия «САДЬБА».
18.00	Бенефис «Городка».
19.35	Вести - Москва.
19.55	Сериал «Леди бомж».
20.50	Фильм «ОТВЕРЖЕННЫЕ».
22.00	Вести + Подробности.
22.15	Вести - Москва.
22.30	Остроумнейший фильм «НЕВЕСТА ЧАКИ».

25 студзеня 2002 году

ТЕЛЕНАВИГАТОР

5

31 ЯНВАРЯ

00.05 «Панорама кино».
00.45 Прогноз погоды.

07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.00 Сегодня.

07.15 Впрок.
07.40 Карданный вал.
07.45 Пять минут с Новоженевым.
07.50 Большие деньги.
08.00 Серил «Скорая помощь».
09.25 Алчность.
10.10 Док-шоу «Я и моя собака».
11.20 Фильм «НЕЗНАКОМЫЙ НАСЛЕДНИК».
13.20 Ток-шоу «Принцип «Доминант»».
14.40, 17.40 Криминал.
15.25 Фильм «КОНЕЦ ОПЕРАЦИИ «РЕЗИДЕНТ»». 2-я серия.
16.55 Внимание! Розыск!
18.35 Герой дня.
18.55 Фильм «УДАР ИЗ КОСМОСА: АРМАГЕД-ДОН».
22.00 Совершенно секретно.
23.20 Гордон.

11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.45 Вместе с Фаддеем.
12.00 «Ох, уж эти дети!» Мультфильм.
12.15 Чем живет Россия.
12.30 М.Горький. «Сказки об Италии», «Мать изменника». Читает Л.Гурченко.
13.00 «ЛЮДИ НА МОСТУ». Худ. фильм.
14.45 Архитектурная галерея.
15.10 «Розовые камни». Серил.
15.35 Мультфильмы.
16.05 Экспедиция «Чиж».
17.50 Арт-панорама.
18.15 «Гранд». Серил.
19.15 «Михаил Булгаков. Черный снег».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 ХХ век. Избранное.
20.40 «ШВЕДСКАЯ СПИЧКА». Худ. фильм.
21.35 «Культурная революция».
22.30 «Джазфрени».

06.00, 16.30 «Пауэр реинджерс, или Могучие рейнджеры». Серил.
06.30, 16.00 «Тик-герой». Мультсерил.
07.00, 15.30 «Невероятный Халк». Мультсерил.
07.30 «Принцесса Сиси». Мультсерил.
08.00 «Тема дня».
08.10 «Виртуальный мир».
08.20 Премьер-парад «Столичный».
08.25 «Добро пожаловать».
08.30 Триллер «ДИСТАНЦИОННОЕ УПРАВЛЕНИЕ».
10.35 «Альфред Хичкок представляет». Серил.
11.00 Новости МСН.
11.15 «Автопанорама».
11.30 «Дарма и Грег». Серил.
12.00 «24 часа».
12.15 «Вовочка». Серил.
12.50 «Не от мира сего». Док. фильм.
13.55 «Марсеейка, 12». Серил.
15.00 «24 часа».
16.55 «Чертенко». Теленовелла.
18.00 Новости МСН.
18.15 «Ремонт».
18.30 «Экзотика».
18.45 Премьер-парад «Столичный».
18.50 «Тема дня».
19.00 «24 часа».
19.15 «Добрый вечер, малыш...».
19.30 Триллер «БУХТА СМЕРТИ».
21.55 «Марсеейка, 12». Серил.
23.00 «24 часа».
23.15 «Виртуальный мир».
23.25 «Автопанорама».
23.45 Драма «УРОДЫ».
01.10 «М1». Музпрограмма.

ПЯТНИЦА • 1 ФЕВРАЛЯ

06.00 Новости.
06.10 Доброе утро, Беларусь! Новости.
07.00 Доброе утро, Беларусь! Новости.
08.00 Доброе утро, Беларусь! Новости.
08.10 Доброе утро, Беларусь! Новости.
09.00 «Бригады «Тигра». Серил (Международный французский канал).
10.10 Сад мечты. Передача для дачников.
10.35 «Маленькие Эйнштейны». Серил для детей (Германия).
11.00 «Семейные узы». Серил (Бразилия).
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.05 «ТАСС УПОЛНОМОЧЕН ЗАЯВИТЬ...» Худ. фильм (к/с им.М.Горького). 8-я серия.
14.15 Док.серил «Сокровища мировой культуры» (Германия).
15.00 Новости.
15.20 «Горещ». Мультсерил (Международный французский канал).
15.40 «Маленькие Эйнштейны». Серил для детей (Германия).
16.10 «Пять чудес».
16.20 «5 x 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 «Бригады «Тигра». Серил (Международный французский канал).
18.00 Новости.
18.30 Зона Икс.
18.40 «Возвращение в рай». Док. фильм к 130-летию со дня рождения белорусского художника В.Белыницкого-Бирули (ТО «Телефильм»).
19.05 «КРЕСТ НА ЗЕМЛЕ И ЛУНА В НЕБЕ». Худ. фильм (ТО «Телефильм»).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 «Семейные узы». Серил (Бразилия).
22.35 Спорт-курьер.
22.45 Детективный серил «Отряд по борьбе с мафией» (Испания).
00.10 Новости.
00.30 Белорусская двадцатка.

08.00, 11.00, 17.00 Новости.
08.15, 18.00 «Земля любви». Серил.
09.10 «Сами с усами».
09.45 «Слабое звено».
10.35 «Непутевые заметки».
10.50 Библиомания.
15.00 Серил «Подозрение».
16.00 Большая стирка.
17.25 Док.детектив «Явка с повинной». Дело 2000 года.
19.00 Поле чудес.
20.00 Время.
20.35 Друзья поздравляют Льва Лещенко. Трансляция юбилейного концерта. По окончании: ночное «Время», комедия положений «ПО ЛОС-АНДЖЕЛЕСУ БЕЗ КАРТЫ».

08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вести.
08.15 Фильм «СИНАТРА».
09.05 Новая «Старая квартира».
10.30 «Санта-Барбара». Серил.
16.30 Планета КВН.
17.00 Пресс-клуб.
18.00 Бенефис «Городка».
19.35 Вести - Москва.
19.55 Серил «Леди божь».
20.55 Фильм «ОТВЕРЖЕННЫЕ».
22.10 Острозаветный фильм «КРЕСТОНОСЕЦ».
00.20 Церемония вручения премии «Лица года».

01.15 Прогноз погоды.

07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.

07.15 Впрок.
07.40 Карданный вал.
07.50 Пять минут с Новоженевым.
07.55 Большие деньги.
08.05 Вкусные истории.
08.25 Путешествия натуралиста.
09.25 Своя игра.
10.10 Внимание! Розыск!
11.25 Фильм «ГОРОЖАНЕ».
13.25 «Продолжение следует...».
14.15 Пепси-чарт.
15.25 Профессия - репортер.
15.50 Криминальный фильм «ФУТБОЛИСТ».
17.35 Криминал.
18.35 Свобода слова.
20.15 Криминальная Россия. Боевик «ДЕНЬ ВАЛЕНТИНА».
21.45 Кома.

09.00 ХХ век. Избранное.
09.40, 16.35 Понимание. «Машины. История любви».
10.35 «По собственному желанию». Мультфильм.
10.42 Календарь.
10.45 «Цитаты из жизни».
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.45 Вместе с Фаддеем.
12.00 «Ох, уж эти дети!» Мультфильм.
12.15 Чем живет Россия.
12.30 Малые музеи Санкт-Петербурга.
13.00 «САМПО». Худ. фильм.
14.45 Власть факта.
15.10 «Розовые камни». Серил.
15.35 «Дюймовочка». Мультфильм.
16.05 Сенсация. Сенсация? Сенсация...
17.50 «С потолка».
18.15 «Гранд». Серил.
19.15 «Михаил Булгаков. Черный снег».
19.45 Спокойной ночи, малыши! Билет в Большую...
20.40 «Интар Бергман. О жизни и о работе. Часть 2-я».
21.05 Фильм «МУЗЫКА ВО ТЬМЕ».
22.30 1001 рассказ о кино.

06.00, 16.30 «Пауэр реинджерс, или Могучие рейнджеры». Серил.
06.30, 16.00 «Тик-герой». Мультсерил.
07.00, 15.30 «Невероятный Халк». Мультсерил.
07.30 «Принцесса Сиси». Мультсерил.
08.00, 18.50 «Тема дня».
08.10, 23.15 «Виртуальный мир».
08.20, 18.45 Премьер-парад «Столичный».
08.25 «Завтрак с Ликой».
08.30 Триллер «БУХТА СМЕРТИ».
11.00 Новости МСН.
11.15, 22.40, 01.35 «М1». Музпрограмма.
11.30 «Дарма и Грег». Серил.
12.00 «24 часа».
12.15 «Агентство». Серил.
12.50 «Не от мира сего». Док. фильм.
13.50 «Марсеейка, 12». Серил.
15.00 «24 часа».
16.55 «Чертенко». Теленовелла.
18.00 Новости МСН.
18.15 Центр развлечений «Мэдисон авеню».
19.00 «24 часа».
19.15 «Добрый вечер, малыш...».
19.30 Боевик «СМЕРТНОСНЫЕ ЗЕМЛИ».
21.35 «Кобра». Серил.
23.00 «24 часа».
23.25 «Добро пожаловать».
23.25 Драма «ЗАЩИТА ЛУЖИНА».

СУББОТА • 2 ФЕВРАЛЯ

07.00 Новости.
07.15 Серил «Кин». Познавательный серил «Пятое измерение» (Международный французский канал). 4-я серия.
08.30 Иснась. Духовная программа.
09.00 Новости.
09.15 Экран индийского кино. «НАВЕКИ ТВОЯ». 1-я и 2-я серии.
12.25 Сад мечты. Передача для дачников.
12.55 Королевская охота.
13.20 Здоровье. Тележурнал.
13.45 Серил «Ростов-папа».
14.40 «Музеум». Будславский алтарь.
15.00 Новости.
15.20 Детективный серил «Отряд по борьбе с мафией» (Испания).
16.45 Белорусская двадцатка.
17.10 Пять чудес.
17.40 Волшебная шкапулка «Союзмультфильм». «Похищение красок». «Снеговик-почтовик».
18.15 Видеофильм «Деловые люди».
18.35 Из достоверных источников.
19.00 Новости.
19.25 «На перекрестках Европы». Телефестиваль белорусской песни.
20.10 Серил «VIP» (США). Панорама.
21.00 Спорт-курьер.
22.00 А.Челентано в приключенческом фильме «ПЯТЬ ДНЕЙ» (Италия).
23.55 Серил «Королева мечей» (Канада-Испания-Великобритания).
00.40 Док.серил «Вспомни о будущем». Направления, стили, исполнители мировой популярной музыки (Международный французский канал). 1-я серия.

07.00, 09.00, 14.00, 17.00 Новости.
07.10 Мультсеанс. «Незнайка на Луне». Часть 2-я.
07.35 КОАП.
08.00 Слово пастыря.
08.15 Игрой, гармонь любимая!
08.50 Библиомания.
09.10 Смехопанорама.
09.45 Смак.
10.05 В мире животных.
10.45 Здоровье.
11.25 Детектив «ТАЙНЫ ОТЦА ДАУЛИНГА».
12.20 Фильм «ГАЗ - РУССКИЕ МАШИНЫ».
13.35 «Микки Маус и его друзья».
14.10 Концерт Кристины Орбакайте.
15.30 Комедия «Я НИЧЕГО НЕ ЗНАЮ, НО СКАЖУ ВСЕ».
17.15 Елена Степаненко, Юрий Гальцев и другие в программе «Шутка за шуткой».
17.55 «Кто хочет стать миллионером?».
18.55 «Последний герой». «Ураган».
20.00 Время.
20.30 Боевик «ОБРУЧЕННЫЕ СО СМЕРТЮ».
22.25 Фильм «ДЖЕК».

07.00 Папа, мама, я - спортивная семья.
07.45 «Телепузики».
08.10 Золотой ключ.
08.30 Здоровье и жизнь.
09.00 Почта РТР.
09.35 Доброе утро, страна.
10.15 «Сто к одному».
11.05 Серил «Медики».
11.55 «Откройте, милиция!». Док. серил.
12.25 «Мужчины». Док.серил.
13.00, 19.00 Вести.

13.20 Фильм «ЕКАТЕРИНА ВОРОНИНА».
15.00 Баскетбол. Чемпионат России. Суперлига. «Уникс» (Казань) - ЦСКА (Москва).
17.00 Моя семья.
17.55 Аншлап.
19.25 Зеркало.
20.00 Боевик «ЧАС ПИК».
22.00 Комедия «ДЕНЬ СУРКА».
00.05 Горячая десятка.
00.55 Прогноз погоды.

07.00, 09.00, 11.00, 15.00, 18.00 Сегодня.
07.15 «Улица Сезам».
07.40 Серил «Зеркало, зеркало».
08.25 Без рецепта.
09.15 Криминал.
09.50 «Женский взгляд».
10.20 Квартирный вопрос.
11.20 Детектив «СМЕРТЬ ПОД ПАРУСОМ».
13.35 Путешествия натуралиста.
14.05 Своя игра.
15.25 Профессия - репортер.
16.05 «Продолжение следует...».
16.55 Шоу Елены Степаненко.
18.35 Профессия - репортер.
19.10 Детектив «ВО ИМЯ СПРАВЕДЛИВОСТИ».
21.00 Боевик «ЗАТЯЖНОЙ ПРЫЖОК».
22.50 Серил «Звездные врата».

09.10 «Маугли». Мультфильм. Часть 1-я.
09.50 Мой цирк.
10.15 Заблуждения рецептов.
10.30 Золотой пьедестал.
11.00 Графоман.
11.25 В неизданное.
11.50 «ПОСЛЕДНЯЯ НОЧЬ». Худ. фильм.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 «Время музыки».
14.10 «Тайна в летнюю ночь». Док. фильм.
15.03 Афиша.
15.05 «Сахалинская жена». Теле-спектакль.
16.30 «Романтика романса».
17.00 «Закон пустыни». Серил.
18.00 «Сферы».
18.40 Творческий вечер Михаила Лавровского в Большом театре.
19.35 «Исторические концерты».
20.15 Дом актера.
21.20 Личные воспоминания о большой жизни.
21.25 «ПАСТОРАЛЬ». Худ. фильм.

06.15 «Не от мира сего». Док. фильм.
07.15 «В гостях у Тофика».
07.30 «Инспектор Гаджет». Мультсерил.
08.00 «Диллодоки». Мультсерил.
08.30 «Мурашки». Серил.
09.00 «Фураграма». Мультсерил.
10.00 «Баффи». Серил.
11.00 «Экзотика».
11.15 «Ремонт».
11.30 «Автопанорама».
11.50 «Завтрак с Ликой».
12.15 «Мир спорта глазами «Жилетт»».
12.45 Боевик «МЕРСЕДЕС УХОДИТ ОТ ПОГОНИ».
14.30, 01.20 «М1». Музпрограмма.
14.45 «Случайный свидетель».
15.15 «Вовочка». Серил.
15.50 «Человек-паук». Мультсерил.
16.50 «Марш Турецкого-2». Серил.
18.00 «Час пик».
19.00 Премьер-парад «Столичный».
19.25 Комедия «ОСТИН ПАУЭРС: ШПИОН, КОТОРЫЙ МЕНЯ СОБЛАЗНИЛ».
21.30 Триллер «УБИЙСТВО В ДЕНЬ СВАДЬБЫ».
23.45 Ночной музканал.
00.50 «Мэдисон авеню».

ВОСКРЕСЕНЬЕ • 3 ФЕВРАЛЯ

07.00 Новости.
07.15 Серил «Кин» (Международный французский канал).
08.00 «Агронир». Информационно-аналитическая программа.
08.30 «Арсенал». Программа об армии.
09.00 Новости.
09.15 Мультиклуб.
09.40 «БЛУЖДАЮЩИЕ ОГОНЫКИ». Худ. фильм по сказкам Г.-Х.Андерсена (Литовская к/с). 1-я и 2-я серии.
11.50 «Всё нормально, мама!» Развлекательная программа.
13.00 Серил «Королева мечей» (Канада-Испания-Великобритания).
13.40 «Московские гастроли на фоне юбилея». Национальный академический драматический театр им. Я.Коласа.
14.30 «Наше наследие». Несвященный фарный костёл.
14.45 «И другие официальные лица».
15.00 Новости.
15.20 Мир и мы.
15.35 М.Жаров в детективе «АНИСКИН И ФАНТОМАС» (к/с им. М.Горького). 1-я и 2-я серии.
17.45 Криминальное досье.
18.10 «Встреча в Троицком» с Александром Домарацким.
18.35 «Время местное». Репортажи из провинции.
19.05 Планета «АРТ».
19.35 Телебарометр. Прогноз погоды.
19.50 Энциклопедия белорусского спорта. Хоккей.
20.00 Главный вопрос.
20.35 Спорт-курьер.
20.45 Наше любимое кино. В.Тихонов в героико-приключенческом фильме «МИЧ-МАН ПАНИН».
22.15 Звезды кинофестивалей в программе «Телевизионный Дом кино».
00.10 Док.серил «Вспомни о будущем» (Международный французский канал). 2-я серия.

07.00, 09.00, 14.00, 17.00 Новости.
07.10 Служу России!
07.40 «Детеныши джунглей».
08.05 Утренняя звезда.
08.50 Библиомания.
09.10 «Непутевые заметки».
09.30 Пока все дома.
10.05 Спасатели. Экстренный вызов.
10.35 Клуб путешественников.
11.15 Детектив «ТАЙНЫ ОТЦА ДАУЛИНГА».
12.15 «Сами с усами».
12.50 Умницы и умники.
13.15 Сокровища Кремля.
13.35 «Микки Маус и его друзья».
14.10 Фильм «ПАСПОРТ».
15.55 «Ералаш».
16.05 Живая природа.
17.20 Комедия «ЛЮБОВЬ ЗЛА».
18.45 Триллер «ФИРМА».
21.30 Времена.
22.45 Боевик «ПОБЕГ ИЗ НЬЮ-ЙОРКА».

07.10 «Телепузики».
07.35 Хронограф.
07.50 Русское лото.
08.40 «ТВ Бинго шоу».
09.20 Доброе утро, страна.
09.55 Сам себе режиссер.
10.50 «Городок».
11.25 Фантастический фильм

«АМАЗОНИЯ».
13.00, 19.00 Вести.
13.20 Парламентский час.
14.05 Диалоги о животных.
15.00 Вокруг света.
15.50 «Комиссар Рекс». Серил.
16.50 ТВ Бинго новости.
16.55 Острозаветный фильм «ЧЕК».
19.55 Аншлап.
21.00 Комедия «КАБЕЛЬЩИК».
22.55 Серил «Твин Пикс».
00.00 Спорт за неделю.
00.55 Прогноз погоды.

07.00, 09.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
07.15 «Улица Сезам».
07.45 Пепси - чарт.
08.30 Ох, уж эти дети!
09.15 Вкусные истории.
09.30 Шоу Елены Степаненко.
10.25 Криминальная Россия.
11.20 Фильм «ЛЮБОВЬ С ПРИВИЛЕГИЯМИ».
13.35 Служба спасения.
14.10 Своя игра.
15.25 Профессия - репортер.
15.55 Док-шоу «Я и моя собака».
16.50 «Женский взгляд».
17.25 Очная ставка.
18.05 Фильм «ЮККА».
20.00 Наемный.
21.15 Куклы.
21.30 Боевик «ДОСТАВКА».
23.30 Серил «Звездные врата».

09.10 «Маугли». Мультфильм. 2-я часть.
10.15 Недлинные истории.
10.30 Ток-шоу «Наобум».
11.00 Тем временем.
11.25 В неизданное. Гигантский ленивец.
11.50 «ДЕЛОВЫЕ ЛЮДИ». Худ. фильм.
13.10 «Старая пластинка». Мультфильм.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Магия кино.
14.10 «За семью печатями».
14.45 «Мое последнее танго». Док. фильм.
15.40 Пленки с чердака.
16.20 «Абракадабра». Фильм-балет.
17.00 «Закон пустыни». Серил.
18.00 Звездные годы «Ленфильма».
18.40 Экология литературы.
19.35 «Собрание исполнений».
20.15 Блеф-клуб.
21.20 Личные воспоминания о большой жизни.
21.25 В созвездии Плитерсона.
22.05 «ПРИЗНАНИЕ АВАНТОРИСТА ФЕЛИКСА КРУЛЯ». Худ. фильм. 3-я серия.

06.00 «Не от мира сего». Док. фильм.
07.00 «1/52». Спортобозрение.
07.15 «В гостях у Тофика».
07.30 «Инспектор Гаджет». Мультсерил.
08.00 «Диллодоки». Мультсерил.
08.30 «Мурашки». Серил.
09.00 «Баффи». Серил.
10.00 «Час пик».
10.00 «Баффи». Серил.
11.00 «Секретные материалы».
12.00 «Завтрак с Ликой».
12.25 Премьер-парад «Столичный».
12.45 Приключенческий фильм «В ДВУХ ШАГАХ ОТ РАЯ».
14.45 «Случайный свидетель».
15.15 «Агентство». Серил.
15.50 «Человек-паук». Мультсерил.
16.50 «Марш Турецкого-2». Серил.
18.00 «168 часов Минска».
19.00 «Здравствуй, доктор!».
19.10 «Автопанорама».
19.30 «Радио-точка». Музыкально-развлекательная программа.
19.50 «Хит-момент - вечерняя рэпсодия».
20.20 «Пока горит свеча...».
20.40 Фильм ужасов «Я ЗНАЮ, ЧТО ВЫ СДЕЛАЛИ ПРОШЛЫМ ЛЕТОМ».
23.00 «Альфред Хичкок представляет». Серил.
23.30 Ночной музканал.
00.35 «М1». Музпрограмма.

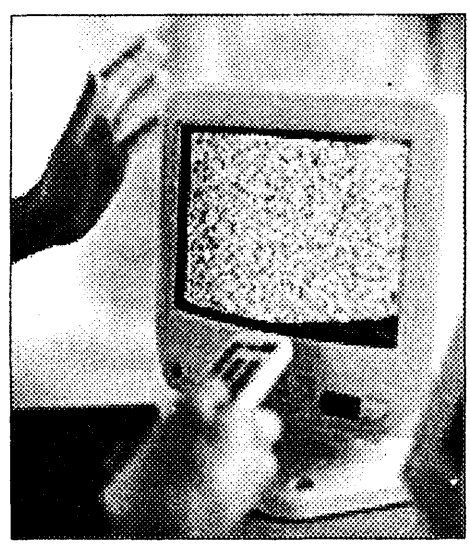
Реально в беде - их лишили права на профессию, по существу. Всем сегодня дан ясный сигнал: вы не должны, не имеете права выражать открыто то, что вы думаете. Иначе вас лишат куска хлеба в прямом смысле. Я поэтому считаю, что каждый должен сделать свой самостоятельный выбор. И это относится не только к журналистам, как я уже сказал, это относится и к каждому гражданину России.

Павел Корчагин, исполнительный директор телеканала ТВ-6:

После отключения вещания телеканала ТВ-6 без работы останется одна тысяча 200 сотрудников московского офиса

канала. ТВ-6 - это не просто вещательная структура. Это огромное количество организаций: в сеть ТВ-6 входит около 150 региональных компаний.

Светлана Сорокина, ве-

дущая программы «Глас народа»: Господин министр путается в показаниях, поэтому я не знаю, в какой момент можно верить его показаниям, а в какой - нет. Есть, знаете, такое понятие, извините за грубое слово, совмещенный санузел в голове.

Сергей Ковалев, правозащитник, депутат Госдумы РФ:

Это политическое дело политической верхушки, и прецедент неизбежно отразится на позиции остальных российских СМИ. Остатки журналистской независимости тоже неизбежно изменятся, ибо это жестокий урок для всех. В провинции он уже давно действует. Очевид-

но, что все каналы телевидения теперь государственные. Страну выстроили, и для этого в нашем большом обществе не понадобилось ни ГУЛАГа, ни Главлита. В ситуации вокруг ТВ-6 никаких споров хозяйствующих субъектов не было и в помине. Все эти споры заказаны верховной властью, и власть эта привычно врет, буд-то дело в том, что она не может вмешиваться в судебные дела. Врет, поскольку прямо вмешивается в судебные дела, заказывает арбитражу решение по чисто политическим причинам. Подобными действиями власти провозглашено стремление построить управляемую демократию, а это возможно при создании управляемой

прессы и управляемого суда, что мы и наблюдаем в стране.

Владимир Жириновский, вице-спикер Госдумы РФ от фракции ЛДПР:

Их главная ошибка, почему ускорено закрытие канала, - выход на зарубеж. То есть они использовали старую сеть НТВ, и все передачи ТВ-6, особенно политические, шли на Америку и Канаду. Ну зачем это было делать? Ну подождите, все успокоится, утрясется, реорганизуется и потом договоритесь, в каком формате. То есть не хватает постепенности. Революция то есть, в России любят революцию, в том числе и журналисты.

Эхо Москвы

ПЕРЕПЕЧАТКА ПРОГРАММ ЗАПРЕЩЕНА!

Полное исключительное право на распространение программ телепередач БТ имеет только Институт общественных связей.

Для получения анонсированных пакетов программ каналов ТВ обращайтесь:
(017)289-19-81;
e-mail: ipr@infonet.by (Институт общественных связей).

Узмацненне тэрору

Мінулае ночы сотні людзей, што сабраліся ў адной з залаў урачыстасцяў у Іерусаліме, былі эвакуаваныя, калі ахова знайшла ў будынку падзроны прадмет. Ім аказалася выбуховое прыстасаванне, якое не спрацавала толькі чыста выпадкова. Ізраільскае радыё паведала, што бомбу знайшоў шасцігадовы хлопчык.

Напярэдадні ў цэнтры Іерусаліму невядомы адрыв агонь з аўтаматычнай зброі па прахожых. Паводле паведамленняў паліцэйскіх і супрацоўнікаў шпіталю, куды накіравалі параненых, ахвярамі тэракта сталі прынамсі 45 чалавек. Паводле апошніх звестак, дзве жанчыны 56 і 78 гадоў ад атрыманых раненняў сканалі ў шпіталі, яшчэ чатыры чалавекі знаходзяцца ў крытычным стане.

Адказнасць за тэрэкт у цэнтры Іерусаліму ўзяла на сябе арганізацыя «Брыгады мучанікаў Аль-Акса», блізкая да руху ФАТХ, заснаванага Ясірам Арафатам. Тэрарыст, які параніў дзесяці грамадзян, быў апананы як баявік «Брыгады мучанікаў Аль-Акса» 24-гадовы Саід Ібрагім Рамадан з паселішча Атыл блізка Наблуса.

«Гэта наш адказ на ізраільскія напады і забойствы», — ска-

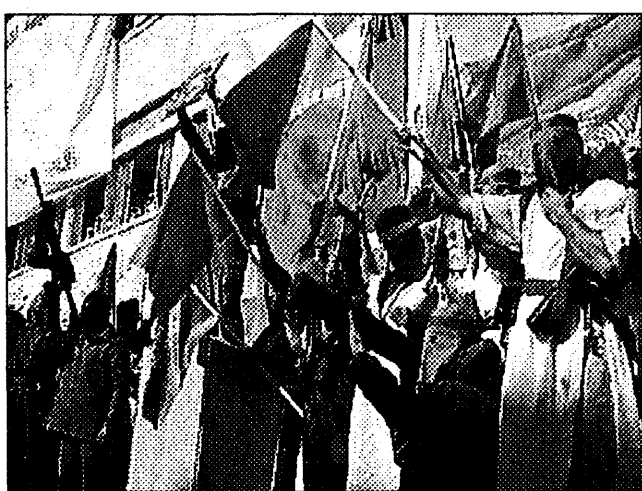
заў ананімны актывіст «Брыгадаў мучанікаў Аль-Акса», які патэлефанаваў у бюро Reuters.

Правядзенне паўсюдных тэрэктаў супраць Ізраілю падтрымалі рухі ФАТХ і ХАМАС.

Напярэдадні Кааліцыя з 12 палесцінскіх групавак заклікала жыхароў акупаваных тэрыторыяў «да ўсеагульнае мабілізацыі» на барацьбу з Ізраілем. «Мы заклікаем усіх, уключаючы прадстаўнікоў палесцінскіх службаў бяспекі, герояў паўстання і наш адзіны народ да ўсеагульнае мабілізацыі на барацьбу з сідэіскай інтэрвенцыяй і блакадай», — гаворыцца ў распаўсюджанай у Газе супольнай заяве 12 палесцінскіх групавак.

Сярод тых, хто падпісаў гэты дакумент, — прадстаўнікі ісламскага руху ХАМАС і руху ФАТХ, які ўваходзіць у Арганізацыю вызвалення Палесціны на чале з Ясірам Арафатам.

Кааліцыя запатрабавала ад Арафата вызвалення лідэра радыкальнага Народнага фронту вызвалення Палесціны Ахмеда Саадата, арыштаванага палесцінскімі сіламі бяспекі па падарэзні ў дачыненні да за-

бойства міністра турызму Ізраілю Рэхавама Зееві.

Новы начальнік ваеннай разведкі Ізраілю прагназуе, што палесцінцы будуць шырыць тэрарыстычную дзейнасць. Генерал Аарон Зееві сказаў: «Ізраілю трэба быць гатовым да тэрэктаў такіх маштабаў, з якімі ён не сутыкаўся ніколі раней». На яго думку, палесцінскія экстрэмісты скарысталі адносны зацішак апошніх тыдняў і значна ўмацавалі свае структуры.

Як паведамляе газета «Гаарэц», старшыня Палесцінскай нацыянальнай адміністрацыі Ясір Арафат вырашыў скарыстаць магчымасці ачоленага ім руху ФАТХ, каб наносіць удары па гарадскіх цэнтрах Ізраілю. Самога яго па-ранейшаму блакуюць у Рамале на Заходнім беразе ракі Іардан ізраільскія войскі.

Найлепшы ў Польшчы

Адным з найлепшых у Польшчы прызнаны Бельскі агульнаадукацыйны ліцэй імя Браніслава Тарашкевіча, у якім вывучаецца беларуская мова.

Як паведала БелаПАНу дырэктарка ліцэю Зінаіда Навіцкая, у штогадовым конкурсе, які праводзіць польская арганізацыя «Перспектывы» сумесна з газетай *Rzeczpospolita*, узялі ўдзел каля 400 агульнаадукацыйных школ з усёй краіны. Восьмае месца ў краіне і першае ў Падляскім ваяводстве атрымаў Бельскі ліцэй, які ў нацыянальным рэйтынгу 2000 году быў толькі 23-м.

Такі рост прэстыжнасці навукальнай установы стаў магчымым дзякуючы поспехам бельскіх ліцэістаў, сямёра з якіх перамаглі ў прадметных агульнапольскіх алімпіядах, а дзесяць сталі іх фіналістамі. Паводле слоў сп. Навіцкай, рост прэстыжнасці ліцэю будзе спрыяць прытоку навукоўцаў. Штогод вяртаюцца ліцэю працягваюць адукацыю ў ВУЗ Беларусі. Так, летась 10 выпускнікоў сталі студэнтамі лінгвістычнага ўніверсітэту і медыцынскага інстытуту ў Мінску, а таксама Гродзенскага ўніверсітэту. Бельскі ліцэй існуе з 1944 году. У асноўным у ім вучацца дзеці-беларусы з Бельска і прыгарадных вёсак.

БелаПАН

Найразумнейшыя людзі планеты?

Рэйтынг-ліст 100 вядомых сусветных інтэлектуалаў выклікае далёка не інтэлектуальныя спрэчкі ў Амерыканскай акадэміі.

Адна з прычын такіх палкіх спрэчак — у тым, што рэйтынг-ліст ачольвае Генры Кісінджэр, цяперашнім часам вядомы як герой кнігі Крыстафера Хітчэнса «Суд над Генры Кісінджэрам», у якой той абвінавачваецца ўва ўчыненні злачынстваў супраць чалавечнасці.

Том Вулф, пісьменнік-раманіст і сацыялаг, фігуруе ў гэтым спісе на 15-м месцы, папярэдзе Жана-Поля Сартра (64-е месца), Маршала Маклюэна (82-е месца). Сідней Блументаля, памочнік прэзідэнта Клінтана ў часе Моніка-гейту, заняў восьмае месца. Антонін Скалія, чалец Вярхоўнага суду ЗША, які памагаў прэзідэнту Бушу падчас перадвыбарнай

кампаніі, займае 14-е месца, апаўраджаючы на тры пазіцыі Джорджа Бернарда Шоу. Каміла Палья, пісьменніца і палемістка, заняла 66-е месца, абышоўшы Джона Кенета Гэлбрайта — 69-е месца і Аляксандра Салжаныцына — 72-е месца.

За верхнія радкі ў рэйтынг-лісце змагаюцца таксама Салман Рушдзі — 9-е месца, Джордж Оруэл — 11-е месца, Вацлаў Гавел — 18-е месца.

Склаў рэйтынг-ліст вядомых інтэлектуалаў Рычард Познер, федэральны суддзя з ЗША, пры гэтым ён кіраваўся колькасцю згадак у інтэрнэт-СМІ пра тую або іншую асобу па праблемах, якія хвалявалі грамадскую думку ў перыяд з 1995 да 2000 году. Самому Познеру ўдалося заняць у гэтым спісе ганаровае 70-е месца, на шэсць пунктаў апаўраджаўшы Альбера Камю.

The Guardian

Карціну Шагала знайшоў канзаскі паштальён

Скрадзены ў чэрвені мінулага году ў Нью-Йорку эцюд Шагала «Над Віцебскам» — эскіз да яго славуце «Прагулькі» — быў знойдзены сярод незапатрабаваных пасылак у канзаскі горадзе Топека.

Як паведамляе газета «Канзас-Сіці Стар», службовец адмысловага паштовага аддзялення, куды звозяць дзеля ўскрыцця незапатрабаваных пасылак і бандэролі, напачатку не ўбачыў нічога адметнага ў невялікім (20х25 см) малюнку гуашшу на паперы, дзе постаць з клункам у чорнай вопратцы крочыць па паветры сярод убогіх хат.

Аднак ён звярнуў увагу, што ўвесь адваротны бок пакрыты клеймамі найбуйнейшых музеяў. Тады ён даўмеўся, што гэта, магчыма, нешта каштоўнае. Зайшоўшы на сайт ФБР, ён пабачыў «свой» малюнак сярод абвешчаных у вышук. Цяпер малюнак вязуць у Нью-Йорк, каб супрацоўнікі Габрэйскага музея пацвердзілі, ці праўда гэта

тая самая праца.

Марк Шагал стварыў «Над Віцебскам» у 1914 годзе. Хоць гэта і проста эскіз, яго страхавы кошт складае парадку мільёна даляраў. Эскіз быў прывезены ў Нью-Йорк на выставу з расійскай прыватнай калекцыі і дзёрзка скрадзены падчас вернісажу.

Увагу прыцягнула яшчэ і тая акалічнасць, што адразу пасля крадзяжу музеяў атрымаў ліст, падпісаны нейкім Міжнародным камітэтам мастацтва і міру, у якім заяўлялася, што ўмова вяртання малюнка — усталюванне міру паміж ізраільцамі і палесцінцамі. Гэты ліст быў адпраўлены з Бронксу, раёну Нью-Йорку. Пасылка ж прыйшла ў мінесоцкі горад Сент-Пол, дзе і засталася незапатрабаванаю.

За дапамогу ў пошуках карціны была прызначана прэмія ў 25 тысяч даляраў. Невядома, аднак, ці атрымае яе топекскі паштальён, бо ён проста выконваў свае рутыныя службовыя абавязкі.

Узнагарода за біятэрарыста паднялася да 2,5 млн. даляраў

Улады ЗША падвоілі ўзнагароду за інфармацыю пра так званага «біятэрарыста» — злачынцу, што адаслаў праз пошту штату Нью-Джэрсі чатыры лісты з парашком, які змяшчаў споры сібірскай язве. Цяпер чалавек, чые звесткі дапамогуць следству, атрымае ўзнагароду ў памеры 2,5 млн. даляраў. Амерыканскія ўлады збіраюцца разаслаць больш як пяцістам тысячам жыхароў штатаў Нью-Йорк і Пенсільванія фа-

таграфіі канвертаў, у якіх быў парашок. Следства спадзяецца, што нехта з жыхароў пазнае почырк злачынцы, і гэта дазволіць высветліць яго асобу.

Летась ад сібірскай язве ў ЗША памерлі пяць чалавек і звыш дзесяці заразіліся. Чатыры лісты, два з якіх былі адрасаваныя амерыканскім сенатам, мелі паштовыя штэмпель гораду Трэнтан (штат Нью-Джэрсі).

utro.ru

Пышная форма для расійскіх дыпламатаў

Тым часам як Вялікабрытанія адчайна намагаецца скінуць з сябе каланіяльны імідж, які сімвалізуе каплялюш з пяром і цырыманняй шпага, Расія рыхтуецца ўбраць сваіх дыпламатаў у шыкоўныя царскія строі. Міністэрства замежных спраў Расіі распарадзілася пашыць новую дыпламатычную ўніформу ўсім сваім высокапастаўленым дыпламатам. Новая цырыманнявая вопратка вельмі складаная: мужчынам прапануюцца насіць чорныя шарсцяныя двухбортныя пінжакі з залатой аблямоўкай на каўняры і манжэтах ды чорныя ж шарсцяныя штаны, белую манішку, шэры гальштук, чорныя шаўковыя шкарпэтка і чорныя нізкія туфлі на скураным падэшве. Для іх прадуг-

леджана чорная шарсцяная фуражка з казырком, з кукардай, з пазалочаным шнурком і з зялёным кантам. Высокапастаўленым дыпламатам выдадуць лайкавыя пальчаткі. Для тых, хто выпраўляецца ў гарацкія краіны, распрацаваны трапічныя варыянт уніформы светла-пясковага колеру.

Дыпламатычныя ранг будзе вызначацца паводле пяціліцаў: дыпламаты ў званні пасла будуць насіць зялёныя прастакутнік з пазалочанай стужкай і вышыўкай, а на гузіках будуць красавіцца пазалочаныя эмблемы з двухгаловым арлом і дзвюма скрыжаванымі пальцамі галінкамі над імі. Усе выдаткі па пераапраананні расійскіх дыпламатаў бярэ на сябе дзяржава.

The Times, Вялікабрытанія

Самае простае вінаваціць іслам

Джэфры Д. САКС, дырэктар Цэнтру міжнароднага развіцця пры Гарвардскім універсітэце

Тэрарыстычныя атакі на Амерыку і вайна супраць Талібану навялі многіх на глыбакадумныя развагі пра ўзаемасувязь паміж культурным і эканамічным развіццём. Больш канкрэтна: можа, у ісламскім свеце таму і не адбываецца мадэрнізацыя, што яго культура загрузла ў сярэднявеччы? Ці абумоўлена слабое эканамічнае развіццё бальшыні краін Блізкага Усходу і Сярэдняй Азіі наяўнасцю там культурных традыцый, вярхоўнага эканамічнаму росту?

Ісламскі свет звычайна вінаваціць у тым, што ён прамінуў дзесяцігоддзі еўрапейскага Асветніцтва, калі царкву адасобілі ад дзяржавы, калі былі прызнаны сучасныя навуковыя ідэі, а культурныя традыцыі ў дачыненні да жанчын набылі сучасны характар. На падставе гэтага робіцца выснова, што ісламскі свет не адпавядае патрабаванням, пры якіх магчыма мадэрнізацыя, ні ў плане тэхналогіі, ні ў дачыненні да культурных традыцый.

Як заўсёды пры грубых абгульненнях, элементы праўды тут мяшаюцца з процімоў аблудаў. Праўда ў тым, што пэўныя культурныя традыцыі спрыяюць мадэрнізацыі эканомікі. Гэта тэндэнцыя да большага раўнапраўя мужчын і жанчын і іх роляў у грамадстве; культура, якая звязвае высокі сацыяльны статус з узроўнем адукацыі; секулярызацыя многіх аспектаў сучаснага жыцця, у тым ліку пераступенная роля сучаснай навукі. А хлуся ў тым, што некаторыя культуры нібыта маюць стацкі характар і няздатныя да зменаў, а другія лічацца чамусьці выключна сучаснымі.

Ува ўсіх рэгіёнах свету культуры мусілі прыстасавалася да зменаў у арганізацыі эканомікі, новых тэхналогіяў і навуковых дасягненняў, якія адбыліся за

апошнія дзвесце гадоў. Напрыклад, у Заходняй Еўропе і ЗША працэс прыняцця сацыяльна-эканамічнае роўнасці мужчын і жанчын на ўзроўні культуры запатрабаваў доўгага палітычнага змагання і развіцця адпаведных сацыяльных нормаў.

Ісламскі свет, які прасціраецца на 15 000 кіламетраў і ахоплівае дзесяці краін з больш як мільярд мусульман, таксама паўсюль знае культурныя змены. Ісламскія краіны Міжземнаморскага рэгіёну (Марока, Туніс, Егіпет і Турцыя) і ў культурным, і ў палітычным плане відавочна адрозніваюцца ад ісламскіх краін Аравійскага паўвострава (Саудаўская Аравія, Йемен, Аман), якія ў сваю чаргу розніцца ад ісламскіх краін Цэнтральнай Азіі (Афганістан, Пакістан, Таджыкістан), краін Паўднёва-Усходняй Азіі (Інданезія і Малайзія).

У якасці прыкладу разгледзімо адзін паказчык — колькасць дзяцей, што прыпадае на адну жанчыну ў грамадстве, так званы «агульны каэфіцыент плоднасці». У тых супольнасцях, дзе жанчыне не дазваляецца працаваць, а яе абавязкам лічыцца

сядзецца дома і гадаваць дзяцей, колькасць дзяцей бывае вельмі вялікай. Пры гэтым церпіць эканамічны рост: калі ў бедных сем'ях зашмат дзяцей, кожнае з іх атрымлівае горшую адукацыю.

У большай частцы ісламскага свету, і асабліва гэта выражана на Аравійскім паўвостраве, каэфіцыент плоднасці застаецца вельмі высокім. У Йемене жанчына нараджае за сваё жыццё ў сярэднім больш за 7 дзяцей. У Саудаўскай Аравіі гэты каэфіцыент перавышае лічбу 6. У іншых рэгіёнах арабскага свету каэфіцыент плоднасці ніжэйшы, прычым знізіўся ён за апошнія некалькі дзесяцігоддзяў, што сведчыць пра істотную змену культурных нормаў. У Тунісе сярэдняе значэнне каэфіцыенту плоднасці знізілася з 6,2 у 70-я гады да 2,3 цяпер; у ЗША, да прыкладу, гэты паказчык цяпер у сярэднім трохі вышэйшы за 2. Гэта таксама ў Турцыі каэфіцыент плоднасці ўпаў з 5,2 на пачатку 70-х да 2,7 у канцы 90-х. У гэтых супольнасцях нашмат больш жанчын сталі працоўнай сілай, пашыраючы, такім чынам, свой сацыяльны статус магчымасцю атрымліваць да-

ходы і павышаць свой камфорт праз удзел у эканамічнай дзейнасці.

На Аравійскім паўвостраве культурныя змены і працэс эканамічнага развіцця праходзілі марудней. У гэтым выпадку прычынна-выніковая сувязь прасочваецца ў двух напрамках: культурныя фактары, магчыма, стрымлівалі эканамічны рост, і ў той жа час нізкаэфектыўная эканоміка (як наступства кепскай эканамічнай палітыкі і звышзалежнасці ад нафты), магчыма, замаруджвала працэс адаптацыі культурных традыцый да патрэбаў сучаснае эканомікі.

Гэтыя прыклады павінны засяродзіць нас: ідэя пра адзіны кансерватыўны «ісламскі свет» гэтка ж памылковая, як і ідэя пра адзіны сучасны «заходні свет». Разнастайнасць яго высокая, культурныя традыцыі вар'іруюцца ў шырокіх межах. Спрашчаныя шмалды адлюстроўваюць больш забабоны, чым разуменне.

Культура паўсюль змяняецца ў адказ на развіццё тэхналогіі, эканамічны рост і, вядома ж, у адказ на глабалізацыю.

© Project Syndicate, снежань 2001

Хамы і анёлы

Я добра разумею тых публіцыстаў, якія баязліва назіраюць сёння за чарговым этапам нашэсця хамства ў публічнае жыццё. Аднак, паймаў, было б непаразуменнем звязваць гэта проста з захопам улады камуністамі. Няпраўда, што тады ўзялі слова «неадукаваныя, абсалютна нявыхаваныя людзі, невука і хамы». Нараканні, якія мы цяпер чуем, маюць доўгую гісторыю.

Адам Міхнік (1946), эсэіст і публіцыст, грамадскі дзеяч. У семідзесятыя гады - сябра Камітэту абароны рабочых і рэдактар нелегальных часопісаў *Zapis i Krytyka*. Выпусціў некалькі зборнікаў, у тым ліку «Царква, левыя, дыялог» (1987). Пасля 1989 году - дэпутат Сейму РП, галоўны рэдактар штотдзённай газеты *Gazeta Wyborcza*.

20 гадоў таму публіцыст Пётр Вежбіцкі напісаў «Трактат аб гнідах» - рэзкі памфлет на апартунізм і фальшывасць польскіх культурных элітаў. Аўтар назваў іх гнідамі - баязлівымі піскамі, якія блытана абгрунтоўваюць сваю службу таталітарнай уладзе. Мне гэты нарыс падаўся небяспечна аднабаковым і грубым адлюстраваннем свету. Я сам сябе адчуў «гнідай» і напісаў рэпліку пад назвай «Гніды і анёлы». І вось прайшлі гады, і я чытаю нарыс гэтаксама цудоўна напісаны, але і гэтаксама аднабаковы паводзіны канструкцыі - памфлет супраць Хамаў, напісаны ў гонар «шляхетных і адукаваных». Таму хачу заявіць: «Я Хама!» Вітальд Гамбровіч, згадваючы міжваеннае дваццацігоддзе, неадназначна пісаў пра сваю боязь Хама. У гэтага страху вялікія вочы і доўгая гісторыя. Ён захавалася да гэтых дзён. Гэты страх не абсурдны.

Артэга-і-Гасэт, аўтар знакамітага трактату «Паўстанне масаў», лічыў, што ўжо ў сярэдзіне XIX стагоддзя пачаўся адкат у бок варварства, то бок «паварот да наўнасці і прымітывнасці людзей, якія не маюць мінулага або на яго забыліся». Бальшавізм і фашызм, на думку Артэгі, - гэта «тыповыя рухі пад кіраўніцтвам людзей другога гатунку, пазбаўленых гістарычнай памяці і гістарычнай свядомасці».

Рэч у тым, што бальшавізм і фашызм былі прыдуманы не Хамамі, а ў большай (Маркс) ці меншай (Габіно) ступені вытанчанымі інтэлектуаламі. Хама было адведзена месца грамілы альбо чыноўніка ў ніжэйшых эшалонах улады. Верхнія ступені і салоны прызначаліся людзям з новых элітаў, адурманеных наркатычнай захопленасцю сілай, трызненнем уласнай ідэалогіі.

Не фашызм і не бальшавізм праклалі Хама шлях у салоны. Гэта зрабіў прынцып агульнага парламенцкага выбараў. Голас Хама стаў важным, ягоная думка можа залежаць вынік галасавання; гэта Хама баставаў на заводзе або паслухмяна працаваў. Хама арганізоўваў мітынгі і дэманстрацыі, Хама патрабаваў васмідзесяцінага працоўнага дня. Хама пачаў балатавацца ў парламент. І, нарэшце, Хама загаварыў уласным голасам. Калі ў 1912 годзе ў галіцыйскім сейме кансерватыўныя парламентарыі выклікалі былі здань «новага Шэлі» (1), ім адказаў кіраўнік сялянскага руху Вінцэнт Вітоў: «Я мушу рашуча выступіць супраць абуджэння прывідаў 1848 году, супраць таго, каб верадзіць гэтую загоненую рану і прыгавдаць гэты факт тым, хто ў ім не ўдзельнічаў і хто ні ў чым не вінаваты... Сёння, думаю, не зашкодзіць сказаць, што гэты страшны чын народ здзейсніў у прыпадку шаленства і жарсці, выкліканых пачуццём абразы, якая чынілася цягам многіх стагоддзяў. Вы ж, са свайго боку, прывялі да гэтага шляхам шматвекавага грэбавання выхаваннем даручанага вам народу, шля-

хам самых жаклівых абразы і злоўжыванняў. Бо вы былі панамі жыцця і смерці, вы вучылі, а селянін здаў іспыт».

Так гучаў адказ Хама, які запатрабаваў права на годнасць напярэдадні XX стагоддзя.

А потым была Першая сусветная вайна і прыгожы момант узнёўлення незалежнасці. Аднак эйфарыя цягнулася нядоўга. Ужо ў 1920 годзе ляс малядзеньскай Рэчы Паспалітай павіс на валаку: у Польшчу ўварвалася бальшавіцкая армія, якая абвясціла лозунг «Уся ўлада ў рукі Хамаў». Але Хама не паслухаў бальшавікоў. Хама пайшоў у польскую армію і абараніў Рэч Паспалітую ад чырвонаармейскіх збаўцаў. Пра гэта пісаў глыбока ўсхваляваны Стэфан Жэромскі:

«Хто ў момант нашэсця маскалёў на краіну выходзіў бараніць свой палац, сядзібу, дом у горадзе, свой фальварак (...) - той ведаў, што ён бараніць, баранячы Радзіму. Але той, хто не меў зусім нічога, той, баранячы Радзіму, не ведаў, за што змагаецца. (...) Ён бараніў чужыя каштоўнасці, бараніў недастаткова квітнення панскага дому, права на кватэрную плату ў гарадскім доме, бараніў кватэры, якіх ніколі не бачыў і ніколі не пабачыць, нарэшце, бараніў уладу, якая частку яго самога топчыла бязлітаснай пятою. (...) Калі гэты грамадскі гной, які мы тапталі, як тапталі яго нашыя напярэднікі, што валадарылі над ім - маскалі і немцы, - узяў вінтоўку і разам з панамі, з мяшчанамі, з інтэлігенцыяй, з сялянамі і заводскімі рабочымі пайшоў біць ворага, у бойцы спываў крывёю і забіў разам з іншымі перамогу, то гэты ягоны ўчынак робіць нас абавязанымі перад ім. Яму належало не з'едзі з панскага стала, не міласці, не прэмія за пралітую кроў, а вяртанне ўсяго, што ёсць у яго на радзіме (...).

Мы павінны непакіснуці доказаў абвергнуць думку, быццам мы - народ панноў і шляхты, краіна цемрашалай. Нібыта наша войска было... белай арміяй Пілсудскага. Свет працоўных на Захадзе і ўсходзе, у Англіі, у Францыі, у Італіі, у Амерыцы, у самой Нямеччыне і ў самой Расіі мусіць ведаць: няпраўда, быццам Польшча была жандармам буржуазнай Еўропы, які нясе на сваіх штыках прысуд сусветнаму прагрэсу. Мы не мо-

жам дапусціць, каб перамога над Чырвонай Арміяй на полі бітвы ў абарону граніцы нашай Радзімы, у абарону нашага народу, аб'яднанага ў племя аднамоўнае, нераздзельнае, неразруйнае, самаўладнае на веку, у абарону нашай мовы і свабоды ўсталявання праваў стала трыумфам слою багачэй, панноў, заможнікаў і паразую галотных, перашкодаю на шляху прагрэсу. Перамогі бальшавізм на полі бітвы, мы павінны скрышыць яго ідэю. На месца бальшавізму трэба паставіць прынцыпы больш высокія, чым ён, больш справядлівыя, мудрыя і дасканалыя (...).

жаданне - аснова афіцэрскіх пагонаў». Хама цешыўся, калі яго вылучалі ў дырэктары. Інакш кажучы: Хама, які расцеў у салонах улады, быў неад'емнай часткаю камуністычнае хлусні пра грамадскую справядлівасць. Але другі Хама выкрасіў хлусню камуністаў і салонаў улады. (...) Лех Валенса, Збігнеў Буяк, Уладзіслаў Фрашынюк - гэта яны, Хама з «Салідарнасці», зрынулі камунізм.

Таму я быў, ёсць і буду на баку Хамаў. (...) Але я ведаю, што ўсё гэта не так проста. Саюз інтэлігенцыі левага кшталту з простымі людзьмі, то бок Хама з «шляхетнымі і асвечанымі», ад пачатку будаваўся на хлусні і веў да чарговае хлусні.

Хама, чымся «шляхетным і асвечаным»? Бо мы, Хама, не ўмеем так добра хлусіць - нас выдаюць прымітывныя манеры, вульгарныя словы і падсвядомая шчырасць.

Мы, Хама, ведаем, што наша вульгарнасць і жорсткасць у грамадскім жыцці родзіцца або як рэвалюцыя - у выніку галечы і прыніжэння - або з набліжэння да дэспатычнай улады, якая дазволіць прыніжаць іншых. Мы больш жорсткія і хамаватыя, але прынамсі не распавядаем казак пра спрадвечныя традыцыі, нацыянальныя каштоўнасці і гістарычную неабходнасць.

І мы, Хама, глядзячы на маніфестацыі нашых братоў, ка-

той яшчэ больш крывадушны.

Не думаю, каб тут вырашала мая адукацыя або прафесія. Вырашае тут самавызначэнне: быць хамскага кшталту - гэта значыць стаць на бок пакрыўджаных, прыніжаных, на бок тых, хто прайграў, - і пачувацца часткаю іхняга свету.

Над прыгожаю польскай зямлёю чуваць Вялікі Пляч. Гэта анёлы аплакваюць грэшныя паводзіны палякаў. Дзесяць гадоў таму назад пачаўся пляч з нагоды таго, што польскія інтэлектуалы - гніды, баязлівыя, крывадушныя апартуністы і калабарацыяністы. Падчас ваеннага становішча мы чулі плач, што ў Польшчы пануе згубны дух антыдзяржаў-

Потым, у выніку гітлераўскай і савецкай акупацыі, эміграцыі і смяротных караў, Польшча ахамела. Уся Польшча - як камуністычная, Польшча калабарацыі, так і Польшча антыкамуністычная, антысавецкая. Хама калектывізаваў, атэізаваў, саветызаваў Польшчу. Але другі Хама праціўіўся гэтаму. Хама з Польшчы наздзекаваўся, і Хама Польшчу абараніў.

Я не вінаваю «шляхетных і асвечаных». Яны таксама сталі па абодва бакі барыкад. Яны разумелі ўсю складанасць свету, сакрэты дыялектыкі, тайны геапалітыкі, патрэбу абароны нацыі.

Хама бяздумна служыў камунізму і гэтаксама бяздумна распаляў мячэж. У Познані ў 1956 годзе, у сакавіку 1968, у снежні 1970. І толькі ў ліпені 1976 году мячэжны Хама сустраўся са збунтаваным «шляхетным і асвечаным». «Шляхетны і асвечаным» фармуляваў тэорыі грамадзянскай супольнасці і грамадскай абароны. Хама рэагаваў больш сваім чэрвам, чымся розумам. Таму ён казаў: «так, так» - «не, не». Часцей казаў «так». Але сваё «не» ён патрапіў прамовіць гэтак пераканаўча, што страшэнны падваліны савецкай імперыі.

Дзіўны быў гэты Хама - сярод кіраўнікоў забастовак у 70-80-х гадах хапала чальцоў ПАРП.

Паспрабуйма гэта зразумець - камуністычная Польшча прасоўвала Хама. Дала яму зямлю, дазволіла пераехаць з правінцыі ў горад. Нарэшце, дала яму пачуццё гонару, хоць і аблуднага.

Хама ўзвышчаль паўсюдна: рабочы, стаханавец, опер. Хама з замілаваннем слухаў пра тое, што «не адукацыя, а шчырае

Хама - нагадайма - ухваліў камуністычны рэжым, бо той не прымушаў Хама ламаць шапку перад панам і цалаваць яму руку; паклаў канец штодзённаму прыніжэнню. Левы, «шляхетны і асвечаным», бунтаваўся супраць умоўнасцяў Старога Ладу, неад'емным складнікам якіх было якраз гэтае прыніжэнне.

«Фанабэрыстая інтэлектуальная марыянетка» часамі бывала адважным і разумным інтэлектуалам, здатным на героічныя подзвігі; але Хама ўмеў ператварыць у мудрага правадыра - спярша Вялікага Страйку, а потым і ўсяе нацыі. Гэты Хама здзіўіў і прывёў у захапленне ўвесь свет. Гэта ён зрушыў з месца сусветную брылу.

Чама ж я адчуваю сябе больш

легаў з шахтаў і верфяў, металургічных заводаў, на іх адчайныя твары і іх недарэчныя лозунгі, разумею, пра што ідзе гаворка. Гэта яны выбілі страйкамі свабоду - і гэта яны сталі яе ахвярамі. Яны верылі, што сваімі страйкамі адваюць спакойнае жыццё і дабрабыт, а пасля трыумфу свабоды ім у твар зірнула беспрацоўе. Гэта ў іх з'явілася пачуццё прайгрышу, прайгрышу не са сваёй віны.

Мы, Хама, разумею, што рынкавая эканоміка кіруецца сваімі законамі, але памятаем, што страх і боль таксама маюць свае законы.

Мы, Хама, ведаем, што трыумфуючы невука і дыпламаваны баран ані не лепшыя за Хама з былой наменклатуры. Адно што

нага радыкалізму. Цяпер мы зноўку адусюль чуем, што Польшча гіне то з-за тайнай улады камуністаў, якія абярнуліся лібераламі, то з-за ўсяўладнасці расперазаных Хамаў.

Кожны раз у гэтым плачы чуваць і хлусня, і праўда: хлусня - калі агульна ганіцца ўсё, праўда - калі мы даведваемся, што не ўсё ў нас ладзіцца.

Заўвага:

1. Якуб Шэля на чале галіцыйскіх сялянцаў патаніў у крывыя паловы нацыянальнага паўстання, распачатага польскімі дэмакратамі шляхецкага паходжання. Аўстрыйскія ўлады падбукторвалі Шэлю, шырачы чутку, што польскія паны бунтуюць, каб аднавіць прыгон.

МАРАЛЬ

Імша замест «Голасу душы»

З 27 студзеня па Беларускай радыё будзе рэгулярна транслявацца ранішня нядзельная імша з Мінскага кафедральнага касцёлу Найсвяцейшае панны Марыі.

Як паведаміў святар кафедральнага касцёлу, ксёндз Аляксандр, першая трансляцыя ранішняй імшы на беларускай мове пачнецца ў 8 гадзін 30 хвілін. «Я думаю, што і надалей Беларускае радыё будзе пачынаць трансляцыю імшы ў гэты час. Бо для каталікоў вельмі важна браць удзел у нядзельным святым набажэнстве», - сказаў ксёндз. Разам з тым, адначасна ён, гэта будзе «толькі паўгадзінная трансляцыя нядзельнага набажэнства», а не перадача на рэлігійныя тэмы,

якой была праграма «Голас душы», закрытая ў канцы мінулага году.

Варта нагадаць, што першая духоўная праграма Беларускага радыё «Голас душы» была арганізавана ў пачатку 1993 году пробшчарам мінскага Чырвонага касцёлу, ксяндзом Уладзіславам Завальнюком. З таго часу Завальнюк правёў каля 700 перадач, яны гучалі па нядзелях і ў дні вялікіх каталіцкіх святаў. Праграма ўздымала рэлігійныя і асветныя, гістарычныя, нацыянальныя і педагогічныя праблемы, паведамляла навіны з Ватыкану і Беларусі, перадавала звароты іерархаў рымска-каталіцкай царквы. «Голас душы» карыстаўся вялікай папулярнасцю не толькі сярод каталікоў, але і сярод прадстаўнікоў іншых

канфесій. Закрыццё праграмы выклікала негатыўны грамадскі рэзананс. Асаблівае абурэнне гэта выклікала сярод людзей сталага веку, якім не падабаюцца папсовыя музычныя перадачы, якімі забавляе слухачоў наша радыё. Для мноства вернікаў, якія жывуць далёка ад касцёлаў і цэркваў, нядзельны «Голас душы» азначаў духоўную асалоду, дазваляў суразмоўце, падштурхоўваў на добрыя асэнсаванні жыцця, на выхаванне ў дзяцей пачуццё маральнасці. Забарона перадачы і замена яе на трансляцыю набажэнства паказваюць, што напярэдадні гэта было зроблена хутчэй з-за нейкай асабістай непрыязні да таленту ксяндза-магістра Уладзіслава Завальнюка.

Аддзел інфармацыі

Паўтара стагоддзя «Ідыліі»

6 і 7 лютага ў Купалаўскім тэатры які ўжо раз пакажуць «Ідылію», адзін з самых легендарных спектакляў на беларускіх тэатральных сценах. Хрэстаматыійны сюжэт многія помняць са школьных урокаў беларускай літаратуры. Малады пан Кароль Лятальскі, што любіць гойсаць па свеце і забавляцца, прыязджае ў свой маёнтак, дзе сустракае «сялянку» Юлію і ўлюбляецца ў яе. Каханне, а дакладней намаганні пераапраўтаў у прыгонную паненкі Юліі, мяняюць пана: праз пэўны час Лятальскі, які раней цураўся сялян, ужо кажа, што хоча іх любіць, і каб яны яго любілі. У ім абуджаецца патрыятызм, і ён ужо не рвецца ў Францыю.

Праўда, гэтыя лютаўскія паказы незвычайныя. Яны юбілейныя і прымеркаваныя да 150-годдзя з часу прэм'еры гэтага спектакля. Адбылася першая пастаноўка п'есы, напісанай вядомым нашым пісьменнікам Вінцэнтам Дуніным-Марцінкевічам, у лютым 1952 году на сцэне Мінскага гарадскога тэатру. Музыку да спектаклю напісаў яшчэ адзін славуці беларус Станіслаў Манюшка. Дунін-Марцінкевіч быў не толькі аўтарам п'есы, а кіраўніком тэатральнай групы, што паставіла яе. Апрача таго, тады, у прэм'ерным паказе «Ідыліі» (ці інакш «Сялянкі») ён быў яшчэ і акторам: выконваў ролю селяніна Навума Прыгаворкі, які сype і сype народнымі прымаўкамі.

У 1887 годзе ў будынку Мінскага гарадскога тэатру здарыўся пажар, пасля якога давялося ўзводзіць новы будынак. Але грошай на яго не хапала, і тады тагачасны мэр Мінску граф Карл Чапскі, вядомы яшчэ як заснавальнік сталічнага бровару «Алівары», прыняў рашэнне прадаць прыналежаў гораду лес ва ўрочышчы Міхаленка на высечку ў Расію. Першы спектакль у новым тэатры прайшоў у 1890 годзе. Цяпер гэта Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы.

Мар'ян КАРЫМОНТ

Дзяжурная п'еса Булгакава

На смяротнай ложы хворы, амаль сляпы Міхail Булгакаў быў ахоплены адной думкай: «Я не магу, у мяне не атрымоўваецца паразмаўляць са Сталіным». Але дыялогу паміж пісьменнікам і тыранам, які цягнуўся дзесяць гадоў, на канавана было застацца без той канчатковай станоўчай рэплікі, якую чакаў Булгакаў.

Пра гэтую агонію душы ўпершыню распавядае выдадзены пры канцы мінулага году «Дзёнік Майстра і Маргарыты». У ім сабраныя разам лісты і дзёнікі Булгакава і ягонай жонкі Алены Сяргееўны. На сёння гэта самая поўная публікацыя булгакаўскага архіву. Але найбольш узрушае «спецыяльны дзёнік», які вяла жонка Булгакава па ягонай просьбе, калі пісьменнік адчуў, што набліжаецца яго смяротная гадзіна.

Апошні ўдар у працяглай размове з уладаром краіны быў фатальны. З усіх ягоных п'ес толькі адна не была забаронена, ніводзін раман не прайшоў праз «чырвоную» цензуру. І Булгакаў паставіў на карту ўсё — гонар, душэўны спакой, стацункі з сябрамі: ён напісаў «Батум» — п'есу, якая ўсёлаўляе малядога Сталіна. Гэта быў падарунак ад Булгакава на 60-гадовы юбілей большавіцкага дыктатара. Трэба, аднак, адзначыць — падарунак вымушаны. Булгакаў, па сутнасці, сам загнаў сябе ў пастку. Яшчэ ў 1936 годзе, блефуючы перад кіраўніцтвам Мастоцкага тэатру, ён з тактычных меркаванняў паведаміў, што піша п'есу пра Сталіна. Гэта не прайшло незаўважаны, і ў тэатры паставілі нагадвалі драматургу пра сваё жаданне хутчэй прыступіць да пастаноўкі. Безумоўна, што публічна абвешчанага твору чакаў і Сталін, і чакаў тры гады. Прышлося сесці і пісаць. Галоўным інфарматам пра маладога жыццё Сталіна аказаўся Берыя, які падаў нейкія факты з батумскага рэвалюцыйнага эпізоду. Тэатр прыняў п'есу да пастаноўкі, бо

яна была крышталёна ясная і простая па канцэпцыі, абяцала шмат рознахарактарных роляў і сталінскую падзяку. Але 15 жніўня 1939 году прыйшла горкая вестка: галоўны герой «Батума» забараніў ставіць п'есу. Магчыма, таму, што яна была не надта ліслівай, а, можа, таму, што Сталін адчуў неадпаведнасць зместу п'есы свайму становішчу «бацькі народаў», правяду краіны пераможца сацыялізму. Апроч Сталіна ў п'есе не было ніводнай гістарычнай асобы: у 1939 годзе амаль усе сябры Сасо пачатку стагоддзя былі рэпрэсаваныя. Да таго ж у п'есе было шмат безгустоўнага, таных каламбурў і рызыкаўных эпізодаў: прыкладам, збіццё Сталіна жандармамі, Сталін за кратамі, Сталін галодны і г. д. Пафасу, дастойнага генеральнага сакратара партыі, у п'есе не было. Сёння б яе смела назвалі «халтурай».

Сталінская забарона на пастаноўку была пачаткам канца. Булгакаў па дарозе з тэатру дамоў спытаў жонку: «Куды мы рушымы, да смерці?». Ён адчуваў сябе мёртвым і стаў памяраць на самой справе: страціў зрок, пакутаваў на цяжкія мігрэні, хутка прыйшоў невыносны боль у паясніцы. Яго ахапілі жак і дэпрэсія.

Тры ягоныя сябры, акцёры Мастоцкага тэатру, у лісце сакратару Сталіна, прасілі ўмяшальніцтва правадыра: «Адзіная надзея на выратаванне — гэта вельмі моцны пазітыўны пераварот, які вярнуў бы Булгакава жаданне жыць».

Надзея была на тое, што паўтарыцца суд 1930 году, калі на ліст Булгакава Сталін адказаў тэлефонным званком, следам за якім драматург прыняў у Мастоцкі тэатр і вярнулі на сцэну некаторыя яго драмы. Але гэтым разам Сталін абмежаваўся тым, што публічна назваў «Батум» «добрай п'есай», аднак паказальна забараніў яе пастаноўку.

Такога «станоўчага» водгук аказалася недастаткова, каб выцігнуць пісьменніка з той прорвы, у якую ён ляцеў. Булгакаў ліхаманкава спрабаваў закончыць апошнюю рэдакцыю

Міхail Булгакаў з жонкай Аленай

«Майстра і Маргарыты», але хвароба перамагла: «Я б адмовіўся ад усяго: ад рамана, ад зрок, толькі б не гэты страшны галаўны боль!». Іншым разам, пасля ўколу морфію, яго ахоплівала шаленства, у якім да яго вярталіся пакуты рэальнасці: тэатр, грамадзянская вайна, раман. І Сталін. За два дні да смерці ён расказаў Алене Сяргееўне свой сон: «Камяні, прыгожыя шэрыя камяні, і ён сярод гэтых камянёў. Я хацеў бы, каб ты сказала яму, я хацеў бы, каб ён сказаў пра... У мяне не атрымоўваецца паразмаўляць са Сталіным». Сон, які варты інтэрпрэтацыі паводле Юнга і які нагадвае сцэну даравання Понція Пілата ў фінале «Майстра і Маргарыты».

У рамане, які становіцца рэальнасцю, і ў жыцці, якое ператвараецца ў раман, Булгакаў неадступна працягвае дыялог ужо на парозе смерці: Сталін павінен быў стаць яго Воландам, містычным звышвыдаўцом, які ацэньвае яго твор.

Сустрэчы твар у твар, пра якую ён марыў, так і не адбылося, і пісьменнік перажывае яе ў мроях: «Я б адказаў, я б не сумненна адказаў... каб усе ведалі». Жаданне апраўдаць і апраўдацца ў апошнія гадзіны было невыносным: «Хто мяне

У вялізнай спадчыне Міхailа Булгакава ёсць незапатрабаваная п'еса «Батум», якая не ставіцца на сцэне і не экранізуецца. Яна і не атрымае сцэнічнага ці кінематаграфічнага ўвасаблення. І зусім не таму, што прысвечана маладому Сталіну...

Але ж драматычны падзеі апошняга году жыцця Міхailа Булгакава былі больш галоўным персанажам, чым з незавершаным раманам «Майстар і Маргарыта», апошняя «Сабачае сэрца», якая была напісаная ў 1924 годзе, камедыяй «Іван Васільевіч», «Белай гвардыі», «Фатальнымі йкамі» ці «Бегам». Любы другі творца з такім літаратурным плёнам у сталінскія часы апынуўся б у канцлагеры. Булгакава па-

шанцавала займець сімпатыі правадыра пасля свайго адчайнага пісьма на імя Сталіна, Калініна і Горкага з просьбай хадатайнічаць перад урадам аб выгнанні яго з тэрыторыі СССР. Пасля гэтага, што прысвечана маладому Сталіну... Алена Сяргееўна вымавіла два словы: «Міша памёр». Наступным днём у Мастоцкі

возьме? Хто нас прыме? Я нікому не хацеў зрабіць зла». Потым словы сталі неразборлівыя. І потым апошні крык: «Святло!» — такі самы, як і ў ягонага Мальера перад смерцю. У 16.39 10 сакавіка 1940 году Алена Сяргееўна вымавіла два словы: «Міша памёр». Наступным днём у Мастоцкі

тэатр патэлефанавалі. «Гаворыць сакратары таварыша Сталіна, — пачуўся мужчынскі голас, — гэта праўда, што таварыш Булгакаў памёр?» — «Так, праўда», — быў адказ, і на крамлёўскім канцы проваду на хвіліну ўсё сціхла, а потым пачуліся кароткія гудкі.

La Stampa

ДАТЫ, ПАДЗЕІ, ЛЁСЫ

25 студзеня

1762. Упершыню жанчына — Ганна Марыя Смарт — стала галоўным рэдактарам і выдаўцом часопіса (тыднёвіка *Reading Mercury*). Непадзакным наступствам гэтай перамогі эмансipaцыі было тое, што муж рэдактаркі трапіў у псіхіятрычную лякарню, і ёй самой давялося выхоўваць дачок (адна з іх узначаліла часопіс пасля смерці маці ў 1869 г.). Варта адзначыць, што Смарт была адзінаю ў свеце жанчынай-рэдактарам толькі некалькіх месяцаў: у жніўні нявестка знакамiтага навукоўца і палітыка Бенджаміна Франкліна Эн Франклін пачала выдаваць часопіс *Newport Mercury*.

1872. Нарадзіўся адзін з заснавальнікаў УССР, ідэолаг украінізацыі Мікалай Скрыніч. У 1933 г. напярэдадні арышту скончыў жыццё самагубствам.

1882. Нарадзілася англійская пісьменніца-мадэрністка Вірджынія Вульф.

26 студзеня

1802. Напалеон быў абвешчаны прэзідэнтам Італьянскай рэспублікі.

1905. Каля Прэторыі ў Паўднёвай Афрыцы быў знойдзены буйнейшы дыямент у свеце. Паўкілаграмовы алмаз атрымаў асабістае імя Кулінан.

1972. У югаслаўскім лайнеры DC-9, што пралётаў над Чэхаславакіяй са Стэкгольма ў Бялград, выбухнула бомба. Загінулі 27 пасажыраў і членаў экіпажа. Тэракт быў скіраваны супраць прэм'ер-міністра Югаславіі Джэмала Бідэтыча, але той паліцеў іншым рэйсам. Не меншай сенсацыяй было тое, што ўратавалася сцюардэса Весна Вулавіч: у момант выбуху яна рабіла каналі ў хвасце самалёта і разам з ім упала з вышыні 10 км у возера.

27 студзеня

Дзень беларускай навукі
1627. Беларускі гуманіст і царкоўны дзеяч Лаўрэніц Зізаній выдаў у Маскве «Катэхізіс Вялікі», дзе разам з догмамі праваслаўя выкладліся веды па гісторыі, астралогіі, прыродазнаўстве ды іншых навук. Выдаць кнігу ў Вялікім Княстве перашкодзілі езуіты, таму Зізаній звярнуўся па дапамогу да цара Міхаіла і маскоўскага патрыярха Філарэта. Кнігу надрукавалі, але на загад патрыярха амаль увесь наклад

спалілі: з гледзішча расійскага праваслаўя змест яе быў надта ерэтычны. Ратучыся ад магчымай расправы, Зізаній ужо праз два тыдні вярнуўся ў ВКЛ.

1667. Памёр пісьменнік-мемуарыст Адам Каменскі, аўтар унікальнага «Дыярыуша» — першага з усіх вядомых пісьмовых помнікаў пра Сібір. У часе вайны 1654 — 67 гг. Каменскі, аршанскі шляхціц, трапіў у расійскі палон і быў ассланы да якутаў, адтуль у Запалар'е і Прымор'е, дзе мусіў збіраць падатак у тубыльцы. Паводле разнабакаваці адлюстравання Сібіры XVII ст. «Дыярыуш» параўноўвае з энцыклапедыяй.

1797. Удзельнікі падпольнага таварыства Віленскага Асацыяцыя падпісалі «Акт Віленскага паўстання» — план барацьбы за адраджэнне Рэчы Паспалітай. Асацыяцыя мела свае адгалінаванні ў Мінску, Брэсце, Кобрыне, Гродне ды іншых месцах. У кастрычніку большыня ўдзельнікаў былі арыштаваныя, асуджаныя за змову на паўстанне і асланы на катаргу ў Сібір.

1832. Нарадзіўся англійскі матэматык і пісьменнік Льюіс Кэрал, аўтар віртуозных казак «Аліса ў Краіне Цудаў» і

«Скрозь вочы шкла» («Аліса ў Залостроўі»).

1967. На мысе Кенедзі ў штаце Флорыда падчас наземных выпрабаванняў карабля *Apollo 1*, які рыхтаваўся стартаваць на Месяц, згарэлі астранаўты Вірджыл Грысам, Эд Уайт і Роджэр Чафі: у выніку памылкі з электраабсталяваннем загарэўся кісларод у іх капсуле. Уратаваць астранаўтаў, якія сядзелі на вышыні больш за 70 м, было немагчыма.

28 студзеня

1712. Нарадзіўся пісьменнік, мінскі староста Удальрык Радзівіл, аўтар пяцітамовай «Агульнай гісторыі» ды інш. Лічыўся дзіваком і фантазёрам, гораха бараніў *liberum veto* і спрабаваў увесці ў спектаклі магнацкіх тэатраў беларускую мову.

1807. Лонданская *Pall Mall* стала першаю вуліцай у свеце, уздоўж якой увечары засвятлілі ліхтары.

1887. У Польшчы нарадзіўся амерыканскі піяніст-віртуоз Артур Рубінштэйн. Першы канцэрт даў у пяцігадовым узросце. Ведаў восем моваў і ў часе Другой сусветнай вайны сам пайшоў служыць перакладчыкам у войска. У 1977 г. англійс-

кая каралева ўзяла Рубінштэйна ў рыцары.

1932. Японскае войска пачало акупацыю Кітая і захапіла Шанхай.

29 студзеня

1737. Нарадзіўся англійскі філосаф, удзельнік вайны за незалежнасць Паўночнай Амерыкі і Вялікай Французскай рэвалюцыі Томас Пейн. У кнізе «Правы чалавека» (1791) абгрунтаваў права народа на суверэнітэт і на рэвалюцыйнае паўстанне.

1916. Германскія дырыжаблі ўпершыню бамбавалі Парыж.

1946. На прысуд трыбуналу над ваеннымі злачынцамі ў Мінску былі расстраляныя 14 нямецкіх генералаў і афіцэраў.

30 студзеня

1667. Рэч Паспалітая падпісала з Расіяй Андрусаўскае замірэнне па выніках вайны 1654 — 67 гг. Расія атрымала Смаленскае і Чарнігаўскае ваяводства, Левабярэжную Украіну і Кіеў.

1882. Нарадзіўся 32-гі прэзідэнт ЗША Франклін Дэлана Рузвельт, сацыяльныя рэформы якога («Новы курс») дапамаглі Амерыцы адукаваць эканамічную і псіхалагічную дэпрэ-

сію. Удзячныя грамадзяне абралі Рузвельта на рэкордны чацвёрты тэрмін.

1922. У Мінску быў заснаваны Інстытут беларускай культуры (у 1928 г. пераўтвораны ў Беларускаю Акадэмію навук).

1927. Нарадзіўся шведскі прэм'ер-міністр Улаф Пальме. У 1986 г. невядомы тэарыст застрэліў Пальме і параніў яго жонку Лізбет, калі тая увечары шпацыравалі па горадзе. Падчас пахавання Улафа ўдава паклала яму на труну адзіную кветку — чырвоную ружу — сімвал сацыял-дэмакратыі, адным з сусветных лідэраў якой быў яе муж.

1972. «Крывавая нядзеля» ў Паўночнай Ірландыі. Падчас забароненага маршу каталікоў у Лондандэры брытанскія дэсантнікі адкрылі агонь па натоўпе і забілі 13 чалавек.

31 студзеня

1747. У Лондане адкрылася першая ў свеце венерычная лякарня.

1797. Нарадзіўся аўстрыйскі кампазітар-романтык Франц Шуберт. Напісаў 8 сімфоній, а таксама каля 600 песень (8 з іх — у адзін дзень).

Падрыхтаваў Юрась БАРЫСЕВІЧ

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі. Адрас: г.Мінск, пр-т газет «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук. Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда» 220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №91113 Нумар падпісаны ў друку 24/01/2002 (15:00) Наклад — 8.700